Gazyağı, benzin ve motorin bugün yeni fiatle satılacak

AKŞAM

Mekteplerdeki kooperatifler için yeni bir yasa hazırlandı

Sene 23 — No. 8053 — Fiati her yerde 5 kuruş | SALI 25 Mart 1941 | Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam matbaası

Türk - Sovyetler dostluğu

iki hükûmet arasında bir tebliğ neşredildi

Türkiye tecavüze uğrar ve harbe girmeğe mecbur kalırsa Sovyetlerin bitaraflığına güvenebilir

Sovyetlerin Türkiyenin müşkülâtından istifade ederek kendisine hücum edeceklerine dair çıkarılan haberler Sovyet hükûmetinin vaziyetine tevafuk etmemektedir

Ankara 25 (A.A.) — Türkiye ve Sovyet hükûmetleri, bugün Ankarada türkçe ve Moskovada rusça olarak aşağıdaki tebliği neşretmişlerdir:

Bugünlerde Sovyet ve Türkiye hükûmetleri arasında bir deklârasyon teatisi yapılmıştır.

Türkiye harbe girmeğe mecbur olduğu takdirde Sovyetlerin Türkiyenin müşkülâtından istifade ederek kendisine hücum edeceklerine dair ecnebi matbuatta çıkan haberler üzerine ve bunlarla alâkadar bir istifsar dolayısile Sovyet hükûmeti âtideki hususatı Türkiye hükûmetine bildirmiştir:

1 — Bu gibi haberler Sovyet hükûmeti vaziyetine katiyen tevafuk etmemektedir.

2 — Şayed Türkiye hakikaten duçarı tecavüz olur ve topraklarını müdafaa için harbe girmeğe mecbur kalırsa o zaman Türkiye, Sovyetler ile arasında mevcut ademi tecavüz misakına istinaden Sovyetler Birliğinin tam «compréhension» ve bitaraflığına güvenebilir.

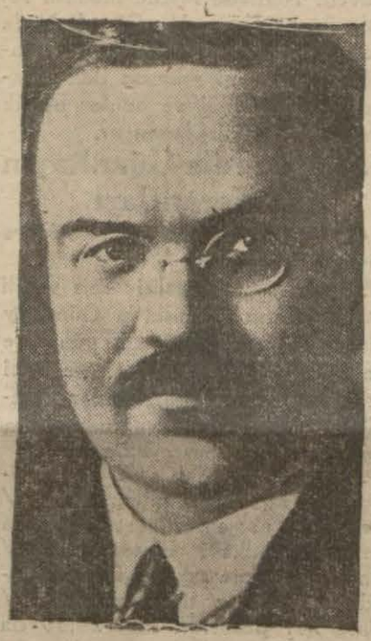

Sovyet Hariciye komiseri B. Molotof

Bu beyanat dolayısile Türkiye hükûmeti Sovyet hükûmetine en samimî teşekkürlerini beyan etmiş ve Sovyet Rusyanın da böyle bir vaziyete duçar olduğu takdirde Türkiyenin tam «compréhension» ve bitaraflığına güvenebileceğini bildirmiştir.

Almanyanın teminatının mânası

Müstakil Fransız ajansına göre harbin boğazlara yayılmasını önlemektir

Londra 24 (A.A.) — Müstakil Fransız ajansı bildiriyor:

Balkanlardan buraya gelen haberler, Londranın diplomatik mahfillerinde gelecek hâdiselere bir hazırlık olmak üzere «gösteriş manevraları» suretinde telâkki edilmektedir.

Geçen hafta sonunun en heyecanlı hâdisesi, Rusyanın Türkiyeye verdiği teminattır. Sovyetler Birliği, Türkiyeye karşı hasmane hiçbir niyet beslemediğini ve bir taarruz takdirinde kendini müdafaada tamamile serbes bırakacağını temin eylemiştir. İngiliz mahfilleri bu habere verilecek tefsirde çok muhteriz gözükmüşlerdir. Nikbinler bunu, Almanyanın Balkanlardaki hareketlerinden muğber olan Rusyanın vaziyetinde bir değişiklik alâmeti olarak ileri sürmüşlerdir. Fakat umumiyet itibarile İngiliz mahfillerinin umumî telâkkisi şudur: Moskova, Almanya ile her türlü ihtilâftan içtinap yolunda bugüne kadar aldığı vaziyeti değiştirecek hiçbir şey yapmıyacaktır.

Çok emin bazı bitaraf kaynaklara gelen haberler bu noktai nazarı teyid edecek mahiyettedir. Bu haberlere göre Almanya Yunanistanı yola getirmek işini İtalyaya bırakarak kendi ordularını en kısa bir zamanda Boğazları tutmak üzere Türkiye üzerine saldırmağı düşünmüştür. Bu tasavvurdan haberdar olan Rusya az çok hayatî addettiği bir mıntakanın yakınlarına, harbin yayılmasını önlemek için azamî şeyi yapmağa karar vermiştir. İşte Rusyanın An-

(Devamı sahife 2, Sütun 4)

Almanyanın giriştiği büyük hareket hakkında bazı tahminler

Harbin ilk senesi Almanyanın her hareketinde kendisini İngiltereye karşı zafere götüren bir yol aranır, her alman tecavüzü İngiltereyi yenmeye yarayan bir vasıta sanılırdı. Bu görüşe alıştığımız için şimdi de Almanya kuvvetleri bir tarafa hücum etmeye hazırlanınca, yahut bir memlekete girince soruyoruz: «Bu memleketi işgal etmek neye yarar, bununla İngiltere mağlûbedilmiş olur mu? Şu memlekete taarruz etmekten ne çıkar, İngiliz harbi orada kazanılmaz ki...»

Halbuki İngiltere Afrikada İtalyayı yok ettikten ve Amerika harbe karıştıktan sonra işin şekli değişmiştir. Artık Almanyanın her yaptığında mutlaka doğrudan doğruya İngiltereye çevrilmiş bir maksat aramak doğru değildir.

İngiliz adalarının istiylâsı kolay olmadığı anlaşıldı. Böyle bir cesaret, pek az bir muvaffakıyet ihtimaline karşı Almanyanın bütün maddî ve manevî kudretinin bir anda mahvolmasile neticelenebilir. Almanya, böyle tehlikeli bir fedakârlığı — yüzde beş kazanç ümidile — göze alsa ve muvaffak da olsa harp gene bitmiyecektir. Denizlere hâkim, donanmasına ve hava kuvvetlerine sahip kalan İngiltere, Amerikanın bütün Avrupa istihsalinden üstün olan yardimile Afrikadan ve Akdenizden harbe devam edecektir. Bunun içindir ki Almanya, çok uzun sürecek bir harbe dayanmak imkânlarını aramaktadır. Almanyanın bugünkü hareketlerile — doğrudan doğruya veya bilvasıta — İngiltereyi yenmeyi kasteden askerî manevralardan ziyade, Avrupa kıtasında yerleşmeyi temin eden ve harbe devam takatını arttıran imkânlar aradığına hükmetmek daha doğru olur.

İngiltereyi istiylâ etmek, bütün müşkülâtına rağmen katî neticeyi vermiyeceğine, Amerikayı işgal etmek de imkânsız olduğuna göre Almanya için şimdilik yapılacak iki şey kalıyor: Bir taraftan hava hücumlarına devam etmek, Okyanusta deniz harbini azamî derecede şiddetlendirerek Amerika yardımına zarar vermek ve İngiliz adalarını abloka altına almak. Diğer taraftan, işsiz kalan kara ordusunu kullanarak harbi Akdeniz havzasına geçirmek, İngiltereyi evvelâ Akdenizden çıkarmaya uğraşmak. Almanyanın, bu gayeyi elde etmek için her çareye başvuracağından emin olmak lâzımdır. Balkan hareketi bunun başlangıcı olabilir. Fransa ve İspanya üzerinde yapılan tazyıklar bunun içindi. Bu tazyıkların Balkanlardan sonra oralarda yeniden başlaması, hattâ bu memleketlerin de işgaline teşebbüs edilmesi ihtimal haricinde değildir.

Balkanlardaki bu büyük siyasî ve askerî faaliyeti, Arnavutluğu kurtarmak yahut ingiliz tehdidine karşı koymak gibi basit gayelere atfetmek hatâ olur. Almanya iki dereceli hedef takib ediyor: Başarmak istediği ilk iş, bütün Avrupayı işgal etmek, alman hâkimiyetinde bir Avrupa

Necmeddin Sadak

(Devamı sahife 4 sütun 4 de)

Yugoslav nazırları Viyanaya gidiyorlar

Almanya ile paktın bugün imzası muhtemel

Almanyanın Yugoslavyaya yaptığı teklifler ifşa edildi

İngiltere Yugoslav hükûmetine bir nota verdi

Belgrad 24 (A.A.) — Reuter: İyi haber alcığı söylenen bir menbadan öğrenildiğine göre Yugoslavya Başvekili ve Hariciye Nazırı bu akşam Viyanaya hareket edeceklerdir. Aynı menbaa göre Almanya ile pakt yarın öğleyin imza edilecektir. Kabinedeki münhal nezaretlere yeni nazırlar tayin edilmiştir.

Belgrad 24 (A.A.) — Stefani ajansından: Kabine âzaları arasındaki tadilât içtimai muavenet ve ziraat nazırlarının tayinile bu sabah hitama ermiştir. Dragomir İkoviç içtimai muavenet nazırlığına, Şaslav Nikitoviç ziraat nazırlığına tayin edilmiştir.

Adliye nazırı Kostantinoviç istifasını geri almıştır. Üç nazır saat 12,30 da yemin etmiştir.

(Devamı sahife 4 sütun 3 de)

Japon Hariciye Nazırı B. Molotofla görüştü

Bu mülâkatta B. Stalin de hazır bulundu

B. Matsuoka'nın Londra ve Vaşingtona gitmeğe niyeti yokmuş

Japon Hariciye Nazırının dikkate şayan beyanatı

Moskova 24 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor: Sovyetler Birliği Halk komiserleri reisi ve Hariciye komiseri B. Molotof 24 martta Japon Hariciye Nazırı B. Yosuke Matsuoka ile refakatinde bulunan Japonyanın Moskova büyük elçisi B. Takkavayı kabul etmiştir.

B. Stalin de bu mülâkatta hazır bulunmuştur. Görüşme bir saatten fazla sürmüştür.

B. Matsuoka'nın beyanatı

Moskova 24 (A.A.) — Japon Hariciye Nazırı B. Matsuoka gazetecilere beyanatta bulunarak Berlin ve Romaya yapacağı seyahat hakkında şunları söylemiştir:

(Devamı sahife 2, sütun 6 da)

BU SABAHKİ TELGRAFLAR

Yugoslav Nazırları Almanyaya hareket ettiler

Yugoslavyanın üçlü pakta iştiraki bugün imzalanıyor

Mihver devletleri askerî şartları ve Yugoslavyadan harp malzemesi geçirmek kaydını kaldırmışlar

Londra 25 (A.A.) — (B.B.C.) Belgraddan gelen haberlere göre Yugoslav Başvekili Tsvetkoviç ile Hariciye Nazırı Markoviç, Almanyanın Belgrad sefirile birlikte dün gece saat yirmi ikide Belgraddan Almanyaya hareket etmişlerdir.

Yugoslavyanın üçlü pakta iştirakinin bugün öğle vakti Viyanada imza edileceği zannolunuyor.

Haber alındığına göre mihver devletleri, bu imzanın yapacağı askülâmeli nazarı dikkate alarak pakta ithal edilmesi lâzım gelen askerî mahiyette kayıdlardan vaz geçmişlerdir. Bundan başka Yugoslav arazisinden Alman harp malzemesi geçirilmesi kaydından da vaz geçildiği haber veriliyor.

Halk arasında infial

Londra 25 (A.A.) — (B.B.C.) Yugoslavyada Almanya ile anlaşmaya karşı bariz bir muhalefet vardır. Reuter ajansı 912 denberi Sırpların bir mesele üzerinde bu kadar katî bir birlik teşkil etmediklerini, Hırvatlarla Sırpların tamamen aynı fikirde bulunduklarını bildirmektedir.

Dün Belgradda varakalar dağıtılarak hürriyet namına her fedakârlığın yapılması istenmiştir. Bir şehirde 30 bin kişi nümayiş yapmıştır.

Yunan efkârı umumiyesi verilen kararı gayri dostane bir hareket addetmekte. bunu beklenilmeyen ve insanı arkasından vuran hancer darbesi saymaktadır.

Bern 25 (A.A.) — Belgraddan bildirildiğine göre Sırp kilisesi reisi patrik Gabriel tarafından 27 martta toplanmağa davet edilen piskoposlar meclisinin bu daveti Yugoslavyanın üçlü pakta iştirakile alâkadardır.

Belgradda mühim bir teşebbüs

Sovyetler Birliği Balkan meselelerinde alâkasız olmadığını Yugoslav hükûmetine bildirdi

Madrid 25 (A.A.) — (B.B.C.) Madridde çıkan Alcazar gazetesinin yazdığına göre Sovyetler Birliğinin Belgrad sefiri dün, Yugoslav hükûmeti nezdinde bir teşebbüste bulunarak Sovyet Rusyanın Balkan meselelerinde alâkasız olmadığını bildirmiştir.

Bu haber hakkında Alman Hariciye Nezaretinde tefsirde bulunmaktan içtinap ediliyor.

B. Matsuoka

Dün gece Moskovadan Berline hareket etti

Londra 25 (A.A.) — (B.B.C.) Moskovadan gelen haberlere göre Japon Hariciye Nazırı B. Matsuoka dün gece Moskovadan Berline hareket etmiştir.

Moskova 23 (A.A.) — B. Matsouka, B. Molotof tarafından kabulünü müteakip İngiliz ve Fransız sefirleri, Macar, Slovak, Bulgar, Rumen, Alman, İtalyan sefirlerile ayrı ayrı görüşmüşlerdir.

B. Stalin ve Molotofa hediyeler

Moskova 25 (A.A.) — (D.N.B.) Bildiriyor: Japon büyük elçisi dün sabah Hariciye komiserliği protokol şefi B. Barkof'a, B. Stalin ve Molotov'a aid olmak üzere Japon Hariciye Nazırı tarafından getirilen hediyeleri vermiştir. Bu hediyeler üzerine bir av sahnesi tersim edilmiş bir paravana ile altın ve gümüş üzerine işlenmiş bir kutudur.

Yunan tebliği

Atina 25 (A.A.) — (B.B.C.) Dün gece neşredilen Yunan tebliğidir: Cephenin müteaddid mevkilerinde topçu ve havan topu ateşi olmuştur. İtalyanlar mahalli hafif taarruzlarda bulunmuşlardır. İkisi zabit olmak üzere 50 esir alınmış ve İtalyanlar geri atılmışlardır.

Dikkatler:

On yedi sene sonra kullanılacak bir harita

İnönü Ansiklopedisi, iki sene sonra intişara başlıyacak; on beş sene çalışmayı müteakip tamamlanacakmış.

Bir gazete, şu baştansavma haberi veriyor:

«Lûgatin haritaları şimdiden yapılmaktadır.»

Meselâ, Almanyanınki de bu meyanda olmak icap eder. Çünkü A harfinde...

Her gün bir siyasî tahminde bulunan refikimizin muharrirleri, on yedi sene sonra istifade edilecek şu cografya kartlarını ele geçirip te tefe'üllerini ona istinad ettirseler bari...

[İstanbulun görülmeğe değer yerlerini halka tanıtmak üzere haftalık geziler tertip edilecek] — Gazeteler —

— Bu gezilere kadınlar da iştirak edebilecek mi bayım?...

— Hayır bayan, görülecek yerler listesinde moda mağazaları yoktur!...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Harp tebliğleri

İngiliz tebliği

Hava kuvvetlerinin Arnavutluk ve Habeşistanda faaliyeti

Kahire 24 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetleri umumî karargâhının tebliği: Arnavutluktaki İngiliz hava kuvvetlerine mensup bombardıman tayyerleri dün Berat üzerine büyük muvaffakıyetle neticelenen bir akın yapmışlardır. Berat uçuş sahasına ve dağınık vaziyette bulunan düşman tayyarelerine bir çok bombalar isabet etmiştir. Bu tayyarelerden en aşağı ikisi tamamile tahrib edilmiştir. Diğer bazı tayyarelerin hasara uğradığı ve parçaların epeyce yükseklere fırladığı görülmüştür. Avcılarımız aynı mıntakada C. 50 tipinde İtalyan avcı tayyarelerine rastıyarak iki tanesini muhakkak surette düşürmüşler ve bir çoğunu da ciddî hasara uğratmışlardır. İki C. 50 tayyaresi de Berat hava meydanına yapılan hücum esnasında yerde tahrib edilmiştir.

Habeşistanda Adis - Ababa yakınlarında Matahara'da 20 otomobil ve bazı askeri kıtalar mitralyöz ateşine tutulmuştur. Avaşta motörlü nakil vasıtalarına yapılan bir hücumdan sonra yangınlar çıktığı görülmüştür.

İngiliz Somalisinde pilotlar Zeila'da pek çok yerlinin ellerinde beyaz bayraklar salladıklarını görmüşlerdir. Zeila'daki binalar üzerinde İngiliz bayraklarının dalgalandığı görülmüştür.

Avcı tayyarelerinin refakatinde uçan bir çok Alman bombardıman tayyaresi dün Maltaya hücum etmiştir. Avcılarımız düşmana hücum ederek en az dokuz tane Yunkers 87 tayyaresi düşürmüşlerdir. Diğer 4 düşman tayyaresi de dafi bataryaları tarafından tahrib edilmiştir. Düşman bombardımanı pek az hasar yapmıştır. Yukarıda zikredilen bu harekâta iştirak eden tayyarelerimiz, ikisi müstesna olmak üzere üslerine dönmüşlerdir. Bu iki tayyarenin pilotları paraşütle atlamağa muvaffak olmuşlardır.

Alman tebliği

Berlin 24 (A.A.) — Resmî tebliğ: Şimali Atlasta harekâtta bulunan denizaltıları 27,500 tonluk düşman ticaret vapuru ve ezcümle bir petrol gemisi batırmışlardır. Tayyareler de şimal denizinde, Atlasta ve Akdenizde İngiliz vapurlarına muvaffakıyetle taarruz etmişlerdir.

Keşif tayyareleri Orcade ve Feroe adaları açıklarında ceman 200 tonluk iki küçük ticaret vapuru batırmışlardır. Shetland adaları deniz bölgesinde 6.000 tonluk silâhlı bir şilebe tayyareler tarafından muvaffakıyetle hücum edilmiştir.

Akdenizde, Alman tayyareleri beheri takriben 6,000 tonluk iki İngiliz şilebine hücum etmişlerdir. Bunlardan biri petrol gemisidir. Bu sarnıç gemisinin batmak üzere olduğu görülmüştür. İkinci şilep ciddî hasara uğrıyarak olduğu yerde kalmıştır.

Lâvaletta limanına iki tesirli taarruz yapılmıştır. 5 büyük vapura en büyük çapta ağır bombalar isabet etmiştir. Bir hafif krüvazöre üç tam isabet kaydedilmiştir. Tayyarelerimizle işbirliği yapan İtalyan avcıları 4 Hurricane tayyaresi düşürmüşlerdir.

Şimal Afrikasında keşif tayyareleri düşman kıtaat tahaşşüdlerine taarruz ederek bir garda vagonlardan indirilmiş benzin bidonları ateşe verilmiştir.

Motörlü Alman ve İtalyan kıtaatı Sirte çölünün doğu - şimal kısmında müştereken istikşaflarda bulunmuşlardır.

Bulgaristanda kıtalarımızın harekâtı program mucibince cereyan etmiştir.

23 akşamı Hollanda sahiline hücum eden üç düşman bombardıman tayyaresinden 2 Bristol Blenheim avcılarımız tarafından düşürülmüştür.

Düşman bu gece şimali Almanya üzerine bir akın yapmış ve Alman hükûmet merkezini bombardıman etmiştir. Berlinin muhtelif mahallelerine yüksekten yangın ve infilâk bombaları atılmıştır. Bombalar bazı mahallelerde çatı aralarında yangınlar çıkarmıştır. Askeri hasar vuku bulmamıştır. Sığınakların dışında bulunan bir kaç sivil ölmüş, bazı siviller yaralanmıştır.

Düşman, Akdenizde düşürülen dört avcıdan başka 3 tayyare daha kaybetmiştir. 6 Alman tayyaresi üslerine dönmemiştir.

İtalyan tebliği

Roma 24 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 290 numaralı tebliği: Yunan cephesinde işara değer mühim bir şey yoktur. Hava filolarımız, Preveze üssündeki tahkimatı ve Liksuri limanında demirlemiş olan düşman gemilerini bombardıman etmişlerdir. Diğer tayyarelerimiz, düşmanın on birinci ordu cephesindeki mevzilerini ve barakalarını bombardıman etmişlerdir. Düşman tayyareleri, Develi üzerine bir akın yapmışlardır. Avcı tayyarelerimiz tarafından yakalanan Hurricane tipindeki iki tayyare düşürülmüş, aynı tipten bir tayyare de tayyare defi topları tarafından iskât edilmiştir.

Maltada kâin Lavalletta deniz üssü mukerreren Alman hava kuvvetlerine mensup tayyareler tarafından bombardıman edilmiştir. Bu tayyarelere İtalyan ve Alman avcı tayyareleri refakat etmekte idi. Fazla olarak limandaki tahkimat ile bir mazot deposuna, bir kruvazöre, büyük hacimde iki ve orta hacimde bir vapura müteaddid isabetler vaki olmuştur. Atılan bombalar, büyük çapta idi. Bir hava muharebesinde İtalyan avcı tayyareleri, tek satıhlı dört düşman tayyaresini düşürmüşlerdir.

Şimali Afrikada Almanların motörlü kıtaatının Sirt çölünün kenarlarında harekât icra ettikleri görülmüştür. Alman hava kuvvetlerine mensup müfrezeler, Sirenaik'te motörlü nakil vasıtalarının bulundukları merkezleri bombardıman etmişler ve mitralyöz ateşine tutmuşlardır.

Ege'de avcı tayyarelerimiz, Girid adasındaki bir düşman hava üssünü bombardıman ederek yerde bulunan bir tayyarede yangın çıkarmışlar ve diğer bir çok tayyareleri hasara uğratmışlardır. Şarkî Akdenizde Alman tayyarelri, altı bin ton hacmindeki bir sarnıç gemisini batırmışlar ve düşmanın bir ticaret gemisini ağır hasarata uğratmışlardır.

Şarkî Afrikada düşman, 22 mart gecesi ve 23 mart sabahı Keren mıntakasındaki taarruzlarını yenilemişse de her tarafta azim zayiata düçar edilmek suretile püskürtülmüştür. Düşmandan elimize Lejyon Etranger'in bir bayrağı geçmiştir.

Yunan hududunda Alman harekâtı

Struma vâdisinde büyük mikyasta harekât vukubuluyormuş

Belgrad 24 (A.A.) — Reuter bildiriyor: Burada dolaşan şayialara göre, dün öğledenberi Struma vadisinde Yunan hududuna doğru Alman kıtaatının büyük mikyasta harekâtleri vukubulmaktadır.

Bulgaristanda

Bütün yağlar vesikaya tabi tutuluyor

Sofya 24 (A.A.) — Stefani ajansından: Bugünden itibaren Bulgaristanda zeytinyağı ile sair yağların satışı vesikaya tâbi olacaktır. Harbiye Nezareti, tekâlifi harbiye suretile köylülerden alınmış olan beygirlerin ziraat işlerinde kullanılmak üzere iadelerini karar altına almıştır.

Moskova 24 (A.A.) — Radyonun bildirdiğine göre, Bulgaristanda tereyağı ve vejetalin yağı vesikaya tâbi tutulacaktır. Diğer taraftan ekmek de fırından çıktıktan 24 saat sonra satılığa arzedilecektir.

Erenköyde yangın

Dün gece Zihni paşa köşkü yandı

Erenköyde Tüccarbaşı sokağında 8 numaralı Zihni paşa köşkünden dün gece saat 24,51 de yangın çıkmıştır. 25 odalı olan bu büyük köşk tamamen ahşaptı. Bu sebeple yangın derhal büyümüş ve bina kâmilen yanmıştır.

Köşkte merhum Zihni paşanın damadı Şûrayı Devlet azalığından mütekaid B. Reşad oturmakta idi. Bina 8000 liraya sigortalı idi. Yangının ne suretle çıktığı tahkik ediliyor.

Hindiçinî

Fransa takviye kıtaları gönderiyor

Nevyork 24 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor: Associated Pressin istihbarına nazaran «Desirad» adındaki Fransız vapuru Saigona müstemleke kıtalarına mensup 300 askerle 100 Fransız subayı ve külliyetli mühimmat çıkarmıştır. Bu asker ve mühimmat Fransadan getirilmiş olup yakında yeni takviye kıtalarının gelmesi de beklenmektedir.

Ey fırıncı!... Bak, öteki fırıncı, ayni tek tip undan ne iyi, pişkin, lezzetli ekmek yapıyor... Demek ilk iş sanati iyi bilmekte... Nefaseti temin etmek, halka iyi gıda vermek senin elindedir... Hünerini ilerlet!

Mebuslarımızın konferansları

Her tecavüzü çelik bir kütle halinde karşılamağa hazırız»

"Türkün çelik göğsüne çarpan kafa mutlaka parçalanacaktır, isteyen deneyebilir„

Kırklareli 24 (A.A.) — Parti umumî idare heyeti azasından Maraş mebusu Hasan Reşid Tankut dün halkevi salonunda salon ve bahçeyi dolduran binlerce dinleyici önünde dünya ahvali mevzulu konferansını vermiştir. Hatip hudutlarımıza gelen tehlikeyi işaret ve Mihver devletlerinin hakikî maksad ve gayelerini tasrih ederek Misakı Millî ile çizilmiş topraklarımızdan bir karışına ve mukaddes istiklâlimize vukubulacak her tecavüze bütün milletçe çelik bir kitle halinde karşılamağa hazır bulunduğumuzu söylemiştir.

Hatibin bu sözleri halk tarafından «Hazırız» sedaları ile karşılanmış ve alkışlanmıştır.

Hatip bundan sonra, daha evvelden sezilen tehlikeyi karşılamak için cümhuriyet hükûmetince alınan tedbirleri ve İngiltere ile akdolunan ittifakın lüzum ve isabetini derin bir vuzuhla anlatarak çok sevdiğimiz sulhu ihlâl edeceklere karşı nasıl cevap vereceğimizi de tebarüz ettirmiştir.

Dinleyicilerin her an coşkun ve heyecanlı tezahüratı içinde hatip kahraman ve fedakâr ordumuzla, millî birliğimizin timsali olan büyük Şefimizle, yenilmez bir millet olduğumuzu söylemiş ve sözlerine: «Türkün çelik göğsüne çarpan kafa mutlaka parçalanacaktır. İstiyen deneyebilir» cümlesi ile son vermiştir. Bu konferans muhitte çok derin tesirler bırakmıştır.

Diğer konferanslar

Boluda Bingöl mebusu Feridun Fikri, Tokatta İçel mebusu Celâl Güven, Niğdede Aydın mebusu Agâh Sırrı Levend, Diyarbakırda Konya mebusu Ali Rıza Tören taraflarından ayni mevzua dair konferanslar verilmiş ve bunlar büyük bir alâka ile karşılanmıştır.

B. Şemseddin Günaltayın konferansları

C. H. P. İstanbul vilâyet idare heyeti reisliğinden:

Büyük Millet Meclisi reis vekili Sıvas mebusu Şemsettin Günaltay İstanbulda aşağıda yazılı gün ve mahallerde ahvali hazıra ve millî birlik hakkında konferanslar verecektir. Vatandaşların bu mühim konferanslarda hazır bulunmaları.

25/Mart/941 salı saat 17 de Üniversite konferans salonunda, 27/Mart/941 perşembe saat 17,30 da Eminönü Halkevi binasında, 28/Mart/941 cuma saat 17,30 da Beyoğlunda Fransız tiyatrosunda, 31/Mart/941 pazartesi saat 20,30 da Kadıköy Süreyya sinemasında, 3/Nisan/941 perşembe saat 11,30 da Şile Halkevi binasında.

Ingiltereye 400 ticaret gemisi yapılacak

Bir Amerikan tersanesi de gemilerin tamirine tahsis edildi

Nevyork 24 (A.A.) — Baltimore Sun gazetesinin neşrettiği bir habere göre, Virginia'da Norfolk deniz tezgâhları tamir edilecek İngiliz gemilerinin emrine tahsis edilmiştir. Gazeteye göre. bir İngiliz krüvazörü Norfolk tezgâhlarına gitmek üzere yoldadır. Amerikadan kafilelere refakat etmekte olan diğer İngiliz harp gemileri de bu kolaylıklardan istifade edebileceklerdir.

Vaşingtondan bildirildiğine göre. İngiliz büyük elçisi bir kaç İngiliz gemisinin tamir edilmek üzere Amerikaya yola çıktıklarından haberdar olmadığını beyan etmiştir.

Muazzam tahsisatlar

Vaşington 24 (A.A.) — B. Roosevelt 345 milyon dolara malolacak deniz tahkimat programının tatbikine mezuniyet veren kanun lâyihasını imza etmiştir. Program Pasifik denizinde Guam ve Samoa adalarında ve Büyük Britanya tarafından kira ile verilen yeni üslerde tevsiat işlerini ihtiva etmektedir.

Keza İngiliz arazisinde hava tesisatı için de 66,050.000 dolarlık bir masraf derpiş edilmektedir.

Kanadada askerî tahsisat

Nevyork 24 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor: Canadian Press ajansının bildirdiğine göre Kanada Avam kamarası 1 nisanda başlayacak olan yeni malî sene için 1 milyar 300 milyon dolarlık askerî tahsisat kabul etmiştir.

Isveç endişede

Müdafaa Nazırı: «Her ihtimale karşı hazır bulunmalıyız» diyor

Stokholm 24 (A.A.) — Müdafaa Nazırı B. Skoeld pazar günü Oerbo'da irad ettiği bir nutukta dinleyicilerine İsveçin her türlü ihtimale karşı hazır bulunması lâzım geldiğini söyliyerek ezcümle demiştir ki:

«Şimdilik hiçbir şey bitaraflığımızı tehdit eder gibi görünmüyorsa da önümüzdeki aylar içinde muhariplerin katî bir netice elde etmek için gayret sarfetmeleri muhtemeldir ve bu müddet zarfında geçirilecek tereddüt devresi dolayısile her ihtimale karşı hazır bulunmaklığımız lâzımdır. Yalnız bu sebepledir ki son günlerde askerî hazırlıklarımızı takviye etmiş bulunuyoruz.»

Almanyanın teminatının mânası

(Baştarafı 1 inci sahifede)

karadaki teşebbüsünü bu bakımdan mütalâa etmek gerektir. Rusyanın fikri şu olabilir: Almanyayı, Türkiyeye taarruz etmeden evvel Yunanistan üzerine yürümeğe mecbur etmek. Bu suretle Almanya, taliini bir yerine iki yerde tehlikeye koymuş olacaktır. Eğer hakikat bu ise, Yunanistan bugün her zamandan ziyade tehdit ediliyor demektir. Herhalde Türkiye ciddî endişelerden kurtulmuştur.

Berlinin en hayatî kısımları bombalandı

Büyük muvaffakıyet elde edildi

Alman hükûmet merkezine on binden fazla yangın bombası atıldı

Londra 24 (A.A.) — Hava Nezaretinin istihbarat servisi bildiriyor: Bu gece bombardıman tayyarelerimiz Berlinin merkezine taarruz için şiddetli bir baraj ateşini aşmak mecburiyetinde kalmışlardır. Fakat bu himaye teşebbüsüne rağmen büyük bir İngiliz bombardıman filosu mütemadiyen Berlin üzerinde uçmuştur. Tayyarelerden bazıları Unter den Linden boyunca uçmuş, diğerleri de bombaları ilk tayyarelerin tevlid ettiği yangınların üzerine atmışlardır.

Tayyarelerimiz bundan başka şehrin cenubundaki emtia garları ile fabrikaları da bombardıman etmişlerdir. Tayyarecilerden birçoğu Berlini daha evvel bombardıman etmiş tayyarecilerdi ve hepsi de bombalarını şehrin en hayatî kısımlarına atmadan dönmemeğe azmetmişlerdi. Alman hükûmet merkezine binlerce yangın bombalarından mürekkep diziler düşmüş en ağır bombalarımızdan birkaçı ile büyük miktarda yüksek infilâk bombası bunları takip etmiştir.

Birçok bombaların başlıca hedefi olarak tesbit edilen bölgelerde ve bu arada birkaç bombanın da hedeflerin ortasında patladığı görülmüştür. Fabrikalar üzerine düşen çok büyük bombaların ışığı bu fabrikaları aydınlatmakta idi. Arka arkaya çıkan yangınlar, sisi kızıl ışıklarla deliyordu.

Tayyarelerimizden bazıları, dönerken Hanovre üzerinden uçarak şiddetli bir hücumda bulunmuşlardır. Pilotlar şehrin merkezinde şiddetli infilâklar vukubulduğunu görmüşlerdir. Hanovre'un bir mahallesinde pilotlar 9 küçük yangının tedricen fabrika binalarına sirayet ederek nihayet muazzam yangınlar husule geldiğini görmüşlerdir.

Keza bombardıman filolarımız büyük deniz üssü olan Kieldeki doklarla bahrî tezgâhları da bombardıman etmişlerdir. Deniz tezgâhlarına düşen yüksek infilâk bombaları 7 büyük yangın çıkarmıştır.

Başka pilotlar da infilâk ve yangın bombalarile ayni derecede mükemmel neticeler aldıklarını bildirmişlerdir.

Breme ve Emden limanları da bombardıman edilmiştir. Almanya dışında Almanlar tarafından kullanılan limanlara taarruzlar yapılmıştır. Calais'de doklar bombardıman edilmiş ve Dunkerque'de birçok yangınlar çıkarılmıştır. Bu son bombardıman küçük mikyasta olmasına rağmen büyük bir muvaffakiyet elde edilmiştir.

Londra 24 (A.A.) — Bu akşam bildirildiğine göre, cumartesi gecesi İngiliz hava kuvvetlerinin Berline yaptığı akın esnasında 10 binden fazla yangın bombasile yüksek infilâklı birçok bombalar atılmıştır. Bu akına birçok Polonyalı tayyareci de iştirak etmiştir.

Alman askerleri üzerine mitralyöz ateşi

Londra 24 (A.A.) — Hava Nezaretinin istihbarat servisi bildiriyor: Sahil servisine mensup bir bombardıman tayyaresi bu sabah Cherbourg doklarını bombaladıktan sonra dış rıhtımlardan biri üzerine yerleştirilmiş küçük çapta toplara pike hücumu yapmıştır. Bombardıman tayyaremiz daha alçaktan uçarak Cherbourg civarında Barfleur kasabasının başlıca caddesinde, sabah kahvaltısından önce kışlalarının önüne dizilmiş olan Alman askerlerinin teftiş edilmekte olduğunu görmüş ve bunların üzerine şiddetli bir mitralyöz ateşi açmıştır.

Fransada gizli komünist faaliyeti

Vichy 24 (A.A.) — (O.F.I.): Millî emniyet dairesi, Rhone, İsere ve Drome departmanlarında gizli komünist faaliyetini meydana çıkarmak üzere bir seri taharriyat yapmıştır. Bu taharriyat neticesinde, beyanname tabetmekte olan 21 faal komünist tevkif edilmiştir.

ALi ile VELi

Eyüplü Halid, en parlak çağında bulunuyor!

Ali — Refik Halid'in «Eyüplü Halid ve ben» diye şirin bir fıkrası neşrolundu, Veli... Adaşına şöyle hitap ediyor:

(Yirmi yaşında idim; bakıyordum gazetelerde kadın avcısı bir Eyüplü Halid dillere destan olmuş. Belki sen de kahvede oturup, münasip bir kadın gözlerken, ayni gazetelere göz atıyor, kendi kendine: «Öte yanda bir adaşım da, karı değilse de kari avlamakla meşgul!» diyordun...»

Veli — Pek zannetmem... Zira, Eyüplü Halid, Refik Halid'in açtığı sade lisan cereyanının farkında değil... Hâlâ edebiyatı Cedide üslûbile kalem oynatıyor. Bak mahkemedeki son müdafaasının üslûbuna: (Elli iki senelik hayatı tarihiyemde hilkatı tabiat ve zaafımın aynası zabıtada dosyamdır. Devrei şebabımdanberi... ilh...) Terkip dolu... Demek, Eyüplü Halid, adaşının yürüdüğü yolu, mütekabilen, gazetelerde takip etmemiş!!

— Makalenin öbür cümlelerini dinle: (Senin, hâlâ, elli ikisinde, kadınlardan iltifat görmene, benim de hâlâ iyi kötü rağbet bulmama şaşıyorum...)

— İşte asıl isabetsizlik burada... Refik Halid adaşını nahak yere cesaretsizlendiriyor... Bütün dünyanın göz koyduğu kadın olan Greta Garbo'nun bütün namzedler arasında seçtiği erkek, musikişinas Stokovski, 52 yaşındaydı... Demek bu sin, erkek için en parlak çağ... Eyüplü Halid, en baş döndürecek bir hayat devresinde bulunuyor!!... Azizim Ali, yalan da olsa, bu söze inanmak herkesin menfaati dahilindedir...

Aliveli

Japon hariciye nazırı B. Molotofla görüştü

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

«Hiç şüphesiz Mihver zimamdarlarının söyliyeceklerini dinlemek fırsatını bulacağım gibi onlara söylemek istediklerimi de söyliyebileceğim. Bütün seyahatimin bir buçuk aydan fazla süreceğini annetmiyorum. Zaman müsait olursa dönüşte Moskovada şimdikinden fazla kalacağımı ümid ediyorum. Maksadım Sovyet devlet adamlarile tanışmak ve görüşmektir.»

B. Matsuoka gördüğü çok nazikâne hüsnü kabulden dolayı memnuniyetini izhar etmiş, fakat Japon - Sovyet münasebetleri hakkında fazla bir şey söylemiyerek bu mevzu ile Moskovadaki Japon büyük elçisinin alâkadar bulunduğunu beyanla iktifa eylemiştir.

Berlin ve Romayı ziyaretten sonra Londra ve Vaşington tarikile Japonyaya dönmek isteyip istemediği hakkında sorulan bir suale cevap veren B. Matsuoka, Japonyada bazı kimselerin bu yolu tavsiye etmiş olduklarını fakat kendisinin böyle bir niyeti olmadığını söylemiştir.

B. Matsuoka, daha üçler paktının imzasını müteakip Berlini ve Romayı ziyarete davet edilmiş bulunduğunu söylemiş ve bu hususta 27 eylûl 940 tarihinde telgraflar teatî edilmiş olduğunu ilâve etmiştir.

Tokyo 24 (A.A.) — Domei ajansına Moskovadan gönderilen bir telgrafa göre, B. Matsuoka Moskovada yapacağı resmî ziyaretler arasında Fransız ve İngiliz büyük elçilerile de görüşecektir. Bu mülâkatlar, B. Matsuoka B. Molotofu ziyaret ettikten sonra yapılacaktır.

Ne demeli?

Bir sinema ilânında şu ibareyi okuduk:

«Abdülhamid devrinde gülünçlü vakalar». «Gülünçlü» diye bir kelime mevcud değildir.

Böyle

dememeli;

«Komik» yahut «güldürücü»

demeli!

AKŞAMDAN AKŞAMA

Manzume ve mensure arasındaki fark nedir?

Şu «Manzume» yi okuyucularıma arzederim:

UYKU ve KÖPEKLER

Kıtmîr
Ashabı kehfin mağ'rasında
Yemliha uykusuna yatmış...
Hele uyku!
Köpek havlamasının
uykuya
pek güzel tempo tuttuğuna
kaniim...
Bu,
Çocukluğumun bir intibaıdır.
Uzaktan,
mahalle köpekleri
uğuldarken
Kış odasında
yorganımı başıma çeker,
ne mes'ud,
dalardım!
Piyanoda
sağ elle melodi çalınırken
sol elle akompanyman
yapılır.
havlayışlar
uyku nağmesine
öylece
refakat
ederler

Derhal kaydedeyim ki, bu, yeni bir şairin manzumesi değil; benim geçen hafta yazdığım sokak köpeklerinden bâhis fıkramın rasgele bir kaç cümlesidir. Ancak bunları, ben, kelime değiştirmeksizin, «serbes mısra» halinde dizdim. Siz de lûtfen, azıcık sesinizi titreterek, heceleri lüzumlu, lüzumsuz uzatmağa ve kısaltmağa gayret ederek inşad buyurun. Şairliğim hasıl oluversin! lüzumsuz uzatmağa ve kısaltmağa gayreerek, inşad buyurun. Şairliğim hasıl oluversin!

Böylelikle, Molière'in «bilmeden nesir söyliyen» kahramanı gibi, ben de «bilmeden manzume söylemiş» oluyorum...

⁞⁞⁞⁞

Şu «mensure» yi de, gelişi güzel bir fıkramın bir parçası telâkki ederek gayet tabiî sesle okumanızı rica ederim:

Hep, yaşadığımı hatırlatıyorum kendime; ve diyorum:
,— İşin acele! Bir gün ne el kalacak tutmak için; ne yürümek için bacak! Ne bulutların seyri... Ne de bir hatıra dünyamızdan... Çünkü hatıralar, kuşlar gibi, dal ister konacak... Bir gün yaslanmak istesen pencereye; diz çökmek istesen; nafile!... İş işten geçmiş olacak...

Halbuki bu da 1921 de uzun aylarını her gün birlikte sohbet ederek, feyzalarak geçirdiğim çok sevdiğim üstad Samih Rifat merhumun oğluna — yeni neslin genç, zarif ve sevimli şairi Oktay Rifat'a — ait bir manzumenin tek kelimesi değişmemiş; ancak «mısralar» mürettiplerce satır haline sokulmuş bir şeklidir.

Gerçi bu benim ifademden hayli uzakça... Zira takdim ve tehirlere o derece iltifat etmem... Amma meselâ, edebî eserlerinde Etem İzzet Benice, «Bir Akşamdı» romanında Peyami Safa, fıkralarında Hakkı Süha ve diğer refikler, bu satırları pekâlâ yazmış olabilirler.

⁞⁞⁞⁞

Öyleyse: Nâzımla nesrin farkı, — yalnız mürettiphanede meydana getirilmiş — bir dizme tertibinden mi ibaret olmalıdır?

Hayır...

Nâzım ve nesir, bakırla tahta kadar, havayla su kadar, otla et kadar, mahiyet itibarile biribirinden ayrı şeylerdir.

İşte âruz ve heceyi, hattâ Nâzım Hikmetvarî kafiye ve asonansı terk ederek, manzumenin bütün maddî ve manevî kaidelerini çiğniyerek «serbes mısra» ı ihtiyar eden genç şairin uzun uzadıya düşünmeleri gereken bir bahis...

(Vâ - Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

Birinci sınıf mağazalar

Bunlarda kâr haddi yüzde 30-35 olacak

Manifatura ve emsali eşya satan mağaza ve dükkânların masraflarına, semtlerine, sattıkları eşyaların cinslerine göre kâr haddi tesbit edildiği, satışlarından yüzde elli kâr esası kabul edilen mağazalara lüks mağaza adının verildiği yazılmıştı. Bir çok müessese sahiplerinin yüzde elli kâr sisteminden istifade maksadile fiat mürakabe komisyonuna müracaat ederek lüks mağaza olmak istedikleri de malûmdur.

Komisyon itirazları karşılayabilmek için lüks mağazalardan başka bir de birinci sınıf mağazalar ihdasına karar vermiştir. Lüks mağazalarda yünlü, pamuklu ve ipekli mamûlât yüzde elli, birinci sınıf mağazalarda yüzde otuz veya otuz beş kârla satılacaktır. Birinci sınıf mağazaların tesbitine geçildiği sırada evvelce lüks mağaza itibar edilenlerden bir kaçı birinci sınıf mağaza olacaktır.

Sürp Agop

Yakında arsadaki yolların inşasına başlanacak

Dağcılık klübünden Taşkışlaya giden caddenin sol tarafındaki gazino ve barakaların yıktırılarak caddenin genişletilmesi kararlaşmıştı. İstimlâk muameleleri bittiğinden genişletme işine başlanmıştır.

Dağcılık klübünün şimdiki ahşap binası da yıktırılacak, burası Taksim bahçesine ilâve edilecektir. Dağcılık klübü için Sürp Agop mezarlığı sahasında bir bina yapılacaktır. Taksim gazinosu inşa edilirken klübün tenis sahaları Sürp Agop arsasında yeniden vücude getirilmişti. Klüp binası da burada yapılacaktır.

Taksim kışlasının yıkılma işi tamamlanmış, buraların tanzimine, çukurların doldurulmasına başlanmıştır. Yakında Taksim kışlası ve Sürp Agop sahası dahilindeki yolların inşaatına geçilecektir. Bu husustaki hazırlıklar ikmal edildiği takdirde inşaata haziranda başlanacaktır.

İtfaiye kıyafetleri her tarafta bir olacak

Resmi ve hususi daire mensupları kıyafetlerinin ordu kıyafetlerinden ayırd edilmesi için Dahiliye Vekâleti tarafından hazırlanan yeni talimatname vilâyete tebliğ edilmiştir. Talimatnamenin Belediye zabıta memur ve âmirleri, sıhhat memurları, itfaiye, tramvay, stadyom müstahdemlerine aid kısmı vilâyet makamınca Belediyeye bildirilmiştir. Belediye reisliği, Belediye mensuplarının kıyafetlerini buna göre tanzim edecektir.

Memleketin her tarafındaki itfaiye mensuplarının ayrı ayrı kıyafet taşıdığı Dahiliye Vekâletinin nazarı dikkatini celbetmiştir. Vekâlet, vilâyetlere yaptığı bir tamimde, itfaiye kıyafetlerinin İstanbul itfaiye mensupları kıyafetlerine uydurulmasını istemiştir.

Tramvay, otobüs ve tünel müstahdemlerinin kıyafetleri Ankara Belediyesi tarafından hazırlanan biçime uydurulacaktır. Belediyeler, kıyafetlerini yakın zamanda yeni şekle uyduracaklardır.

Yangın başlangıçları

Dün Burgazadasında Gönüllü caddesinde B. Yorgiye aid evin bahçesindeki bahçıvan kulübesinden yangın çıkmış, bu kulübe tamamen ve bitişiğindeki kameriye de kısmen yandığı halde ateş söndürülmüştür.

Cağaloğlunda Hasanpaşa fırınında talaşlar tutuşmuştur. İtfaiye haberdar edilince gelerek söndürmüştür.

Taksimde Firuzanpalas apartımanının da kalorifer bacası tutuşmak suretile bir yangın başlangıcı olmuşsa da ateş genişlemeden söndürülmüştür.

İş emniyet nizamnamesi

Vilâyete bildirildi, 17 mayıstan itibaren tatbik edilecek

İktisad ve Sıhhat Vekâletleri tarafından müştereken hazırlanan işçi sağlığını koruma ve iş emniyet nizamnamesi İstanbul vilâyetine tebliğ edilmiştir. Nizamnamede iş yerlerine, işçilere aid ikametgâhlara, iş yerlerinde kullanılacak âlât ve edevata, makine ve iptidaî maddeler yüzünden zuhuru melhuz kazalara, sarî veya meslekî hastalıklara mâni tedbirler alınmasına ve vasıtaların kullanılmasına, müesseselerde iş kazalarına karşı bulundurulması mecburî tedavi levazımının nelerden ibaret olacağına ve iş yerlerinin ne suretle kurulacağına dair hükümler vardır.

İş yerleri; kapalı, yarı kapalı veya açık iş yerleri olmak üzere iki kısma ayrılmaktadır. Kapalılarda işçinin çalıştığı yerlerde tavanın irtifaı iki metre seksen santim olacak, buraları tabiî güneş ziyasile aydınlatılacak, sıhhî şartlara uygun içme suyu bulundurulacaktır. İşçilere temiz ve bir örnek elbise giydirilecek, ikametgâhlarda bekâr işçiler için müşterek kovuşlar bulunacak, aileleri ile oturan işçilere müstakil evler veya apartıman katları temin edilecektir. İşçiler her altı ayda bir defa sıhhî muayeneden geçirilecektir. 50 işçili iş yerlerinde bir doktor bulundurulacak, işçi adedi beş yüz kişiden yukarı olan müesseseler için müessese sahipleri tarafından hastaneler açılacaktır.

İş yerlerinde emniyet ve yangına karşı tedbirler alınacaktır.

Yeni nizamnamenin tatbikine 17 mayıstan itibaren başlanacaktır. Bundan sonra yeni iş yeri kuracaklar bu nizamnamedeki tedbirlere uygun bir tarzda tesis edeceklerdir. Eski iş yerleri de bir sene zarfında buna göre tâdile uğratılacaktır.

Devlet, Vilâyet, Belediyelerin bilumum sıhhat, fen, teftiş teşkilâtı ve zabıta kendilerine aid hususlar hakkında iş yerlerinde kontrollar yaparken bu nizamname hükümlerinin tatbik edilip edilmediğini ayrıca kontrol edecektir.

KÜÇÜK HABERLER

★ Bir sarhoşluk suçile Galata merkezine gönderildiği sırada orada polislere hakaret eden Mustafa isminde biri, dün adliyeye verilmiş, asliye sekizinci ceza mahkemesinde muhakemesi yapılarak iki ay on gün hapse ve elli lira ağır para cezasına mahkûm edilmiştir. Mustafa kararı müteakip tevkif edilerek tevkifhaneye gönderilmiştir.

★ Tahsin ve Yaşar isimlerinde iki kişi dün limanda Erzurum vapurundan yük boşaltırlarken kavga etmişler, Tahsin Yaşarı bıçakla muhtelif yerlerinden yaralamıştır. Polis, cânhi yakalamış, yaralıyı hastaneye kaldırmıştır.

★ Tarlabaşında Nebahet isminde bir kadının evinde, otobüsçü Halili öldürmekle suçlu Hayreddinin muhakemesi dün ikinci ağır ceza mahkemesinde bitmiştir. Müddeiumumi mütalâasını serdederek Hayreddinin kasden katil cürmile tecziyesini istemiş, muhakeme müdafaa ve karar için talik olunmuştur.

★ Bozuk, mağşuş gıda maddeleri, kontrolları esnasında mühürlenecektir. Bunlar hakkındaki muameleye taleb edilecek mahkeme kararından sonra başlanacaktır.

★ Zabıtaca dün yapılan seyrüsefer kontrolunda yirmi iki şoförle iki arabacı muhtelif suçlarından dolayı cezalandırılmışlar, tramvaylar yürürken inip binen yirmi bir kişiden de birer lira para cezası alınmıştır.

Yine dün yapılan Beledi zabıta kontrolunda da Beyoğlunda bir fırında kırk, Galatada bir fırında on dört ekmek tartısı noksan olduğundan müsadere edilmiştir.

★ Maarif Vekâleti gelecek sene yeni lise ve orta mektep binası inşa etmiyecek veya satın almıyacaktır. Mevcud lise ve orta mektepler tamir edilecek, çoğalan talebeye karşı bu binalarda yeniden şubeler açılacaktır.

★ Arnavudköy tramvay caddesinde oturan Mehmed Ziya isminde biri Vezneciler de tramvaya binmek isterken düşmüş, muhtelif yerlerinden yaralandığı cihetle polisçe tedavi altına aldırılmıştır.

★ Sarhoş olarak umumi istirahati bozmak suçundan yakalanan Ömer isminde biri, dün adliyeye verilmiş, üçüncü sulh ceza mahkemesinde muhakemesi yapılarak iki gün hapsine karar verilmiştir.

Karilerimizin mektupları

Cevabı gelmiyen bir dilekçe

25-11-940 tarihinde taahhütlü olarak Maarif Vekâletine Cevdet Erkunt imzasile gönderdiğim dilekçem hakkında şimdiye kadar hiç bir cevap alamadım. Bu hususta eshabı mesalihin işlerini büyük bir sürat ve titizlikle görülmesine taraftar olan kıymetli Maarif Vekilimizi ndikkatini celbederiz.

C. E

İki şüpheli ölüm

Polis ve adliye dün iki şüpheli ölüm tahkikatına el koymuştur. Bunlardan biri Edirnekapıdadır. Bu civarda bir evde oturan on yedi yaşlarında Dündar isminde bir genç, odasında ölü olarak bulunmuştur. Dündarın boğazında ip izleri bulunduğundan adliye doktoru tarafından yapılan muayenesinde cesedinin morga kaldırılmasına lüzum görülmüştür.

İkinci ölüm hâdisesi de hemen hemen aynı şekilde vukua gelmiştir. Ayvansaray caddesinde 27 No. da oturan Panayot isminde bir genç de odasında ölü bulunmuştur. Bunun da boğazında izler vardır. Panayotun da cesedi morga kaldırılmıştır. Bir taraftan zabıta, bir taraftan adliye bu iki hâdisenin tahkikatile meşgul bulunmaktadır.

★ Dahiliye Vekâleti müsteşarı B. Etem Aykut İstanbula gelmiştir.

★ Dün iki otomobil kazası olmuştur. Şoför Mustafanın idaresindeki otomobil, Kızıltoprakta Tahtaköprü caddesinden geçmekte iken, Kuşdilinde oturan altı yaşlarında Suna isminde bir kızın muhtelif yerlerinden yaralanmasına sebep olmuştur.

Şoför İbrahimin kullandığı bir taksi de Beyoğlundan geçerken yedi yaşlarında Surpik isminde bir kıza çarpmış ve ehemmiyetli surette yaralamıştır.

Dört tip ayakkabı

Kadın kunduralarile birlikte Ankaraya gönderilecek

Ayakkabıcılar cemiyeti tarafından nümunelik dört tip ayakkabı imal edildiği, yeni ayakkabıların fiat mürakabe komisyonunun bugünkü toplantısında gözden geçirileceği ve tesbit edilen fiatlerin tasdik edilmek üzere Ticaret Vekâletine gönderileceği yazılmıştı.

Halk tipi kunduralara örnek olacak kunduralar dün komisyon âzaları tarafından tedkik edilmiştir.

Halk tipi ayakkabı imali kadınlar için de kabul edilmiştir. Halk tipi kadın kunduralarile erkek kunduraları beraber tedkik edilecek, fiatleri tasdik edilmek üzere Ankaraya gönderilecektir. Komisyon, dünkü toplantısında ayakkabıcılar cemiyetine kadın kunduralarının imalini de havale etmiştir.

Et fiati

Kıvırcık fiati beş kuruş indirildi

Dün toplanan fiat mürakabe komisyonu et fiatlerini tedkik etmiştir. Mezbahadan ve alâkadar makamlardan alınan kasaplık hayvan muvaridatı ve fiatler gözden geçirilmiş, fiatlerde ufak tadilât yapılmasına lüzum görülmüştür.

Komisyon kuzu etine de fiat koymak için tedkikler yaptırıyordu. Şimdiye kadar yapılan tedkiklerdn anlaşıldığına göre kuzu eti muvaridat arttıkça ucuzlamaktadır. Bu yüzden kuzu etine daha bir müddet fiat konmıyacaktır.

Kıvırcık koyun muvaridat arttığından kıvırcık etinin narh fiati 80 kuruştan 75 kuruşa indirilmiştir. Bu suretle bir müddet için kıvırcık ve dağlıç etinin kilosu 75 kuruştan satılacak demektir.

Maarif müdürü Ankaradan döndü

Ankaraya giden maarif müdürü B. Tevfik Kut İstanbula dönmüştür. Maarif müdürü Ankarada imtihanlar ve kadrolar etrafında temaslar yapmıştır.

Haftada 24 saatten fazla ders okutan lise ve orta mektep muallimlerinin üzerinden fazla ders saatleri alınacaktı. Maarif Vekâleti, ders senesi sonuna kadar muallimlerin uhdelerindeki fazla ders saatlerini vekâleten ifa etmelerine muvafakat etmiştir.

Gelecek sene başına kadar fazla ders saatleri maarif müdürlüğü tarafından tesbit edilecek, kadrolar ona göre hazırlanacaktır.

Yaya kaldırımı inşaatı

Yaya kaldırımı inşaatına Belediye fen heyeti tarafından hız verilmiştir. Sıraserviler yolu asfalt yaya kaldırımı inşaatı ikmal edilmiştir. Bir nisandan itibaren Firuzağadan Belediye hastanesine kadar uzayan yolun yaya kaldırımı inşaatına başlanacaktır. Buranın kaldırımı beton kaplama olacaktır.

Bu kısmın inşaatı tamamlandıktan sonra hastane ile Taksim arasındaki kısmın beton yaya kaldırımı yapılacaktır.

Şişhaneden Azapkapıya inen Mevit yokuşu ve Şişhane yokuşu genişletilmektedir. Iki yokuşun genişletilmesi için 15 bin lira harcanacaktır.

Dünkü ihracat

Dün muhtelif memleketlere 800 bin liralık ihracat yapılmıştır. Almanya ve Mısıra tütün; İsviçreye deri; Filistine balık gönderilmiştir.

Kadıköy Halkevinden:

26 Mart 941 çarşamba saat 20,30 da bay Prof. Dr. Süheyl Ünver tarafından (Dargınlık) mevzulu bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

Bir çırpıda

Erkekler hakkında fena propaganda

Büyük bir mağazanın oyuncak dairesinden geçiyordum. Burada çeşit çeşit bebekler vardı. Lâkin dikkat ettim. Bu bebeklerin en güzelleri, en göz alıcıları, en sevimli olanları hep «kızlar» dı. Oyuncak dairesine gelen çocuklar hep bu göz alıcı, bu sevimli bebekleri beğeniyorlar, annelerine bunları satın aldırtıyorlardı.

Bu cansız kızlar da beğenilmiyecek gibi değildiler. Lüle lüle, altın sarısı saçlar, uzun uzun kıvrık kirpikler, yatırıldığı zaman kapanan mavi gözler, ağız burun, eski zaman güzelliğinin tarifine tıpatıp uygun: Hokka ağız, hurma burun... Elbiseleri de pek şık, pembe, mavi, ince kumaştar ve etekleri kabarık kabarık... Başlarında, kırmızı, mavi kurdeleler....

Lâkin buna rağmen çocuğun biri «Erkek bebek» istiyordu. Annesi tezgâhtara sordu:

— Erkek bebek yok mu?

Tezgâhtar sanki «Erkek bebek» tâbiri pek komik bir şeymiş gibi gülümsedi:

— Erkek bebek mi? Var... dedi ve ortaya bir takım ucubeler koydu. Kız bebeklerin harikulâde güzelliğine rağmen erkek bebekler hakikaten görülecek şeylerdi. Bunlar karınlarına bastırılınca cık cık sesler çıkaran, ellerindeki zilleri birbirine çarpan acaip farfaracı, gürültücü, yaygaracı bir takım kuklalardı.

Suratları garip garip boyanmıştı. Yüzlerine bakılınca insanda gülme arzuları uyandıran pek komik manzaraları vardı.

Tezgâhtar bunları elile ileriye doğru uzatarak:

— İşte, edi, erkek bebekler!..

«Erkek bebek» istiyen çocuk bu arzusundan caymış, pişman olmuş gibi gözlerini açarak bu garip ve cansız erkeklere ibretle, dehşetle, istihfafla velhasıl karma karışık manalarla dolu gözlerle bakıyordu.

Tezgâhtar zaman zaman bu tuhaf erkeklerden birini eline alıyor, kiminin karnına basarak onu cıyak cıyak bağırtıyor, kiminin elindeki zilleri birbirine çarptırarak acaip acaip sesler çıkartıyordu. Bazılarının da iplerini çekiyor, onlara gayetle tuhaf hareketler yaptırtıyordu.

Buna mukabil kız bebekler küçük karyolalarda yatıyorlardı. Mini mini arabalara yan gelmişlerdi.

Bir terbiyeci: «Çocuğa hayat hakkında ilk dersi oyuncağı verir.» diyor.

Doğrudur. Zavallı erkekler hakkında ilk fena propaganda ne kadar erken başlıyor!

Hikmet Feridun Es

Tokatta beş okulun inşasına başlandı

Tokat (Akşam) — Tokat, Erbaa, Niksar ve Reşadiye kazalarında yapılması tekarrür eden ilkokul binalarının (72,000) lira bedelle müteahhidi üzerine katî ihalesi yapılmıştır. Bunlardan başka Zile kazasında da beş dersaneli bir okulun inşasının emanet suretile yapılmasına başlanmıştır. Bütün bu okulların 941/942 ders yılına kadar inşaatı bitecek ve derslere bu okullarda başlanacaktır.

İneboluda atış müsabakası

İnebolu 24 (A.A.) — İnebolu avcılar klübü tarafından tertip olunan atış müsabakası dün kalabalık bir halk kütlesi önünde ve bilûmum klüp azaları huzurile yapılmıştır. Müsabaka büyük bir muvaffakiyet ve heyecanla devam etmiş ve atışa iştirak eden 25 kişi arasında Mehmed Denizci birinci, Mehmed Şapkacı ikinci, Ahmed Aksit te üçüncü olmuş ve kendilerine mükâfat verilmiştir.

Bay Amcaya göre ...

— Bizim merhumun resmi bay Amca, büyülttüm, salona asacağım...

... Çok yakışıklı adamdı Allah rahmet eylesin!...

... Pek ağır başlı, gözü yerde bir erkekti...

... Sokakta giderken bir defa başını kaldırıp bakmazdı...

... Nerede şimdi böyle kâmil erkekler?... Hepsinin burnu havada, gözü yukarıda!...

B. A. — Tabiî, o zaman henüz tayyare icat edilmemişti!...

Gördüklerim, duyduklarım

Eski Mektebi harbiye

1825 de yeniçeri ocağı ortadan kaldırılıp muntazam ve talimli asker ihdas edildiği halde devlette (Mühendishanei berrii hümayun) dan başka askerî mektep yok. Bir ikincisinin lüzumuna kanaat getiren İkinci Mahmud fikrini fahrî yaverlerinden ve hassa alayı miralaylarından Namık beye açıyor. (Bu zat doksanına kadar yaşayan, müşirlerin en yaşlısı olarak 1892 de vefat eden Namık paşadır).

Birkaç kere Avrupa payıtahtlarına gitmiş, ora usul ve nizamlarını görmüş lisan bilen Namık beyle o zaman mabeyin ve hassa ordusu müşiri olan Ahmed Fevzi paşa işe teşebbüs ediyorlar.

Maçkadaki kışlaya (yerine silâhhane yaptırılmıştır) bir bab cami, iki büyük mektep, kütüphane, hamam, hastane, eczane ilâve edilerek, Avrupadan tahsil edevatı, basmahane takımı ve saire getirtilerek evvelce Selimiye kışlasında nümune olarak tesis edilen (Sıbyan bölükleri) oraya naklediliyor.

Tabur heyetinde bulunan bu efradın zabit ve çavuşlarından yüzbaşı Kıbrıslı Mehmed efendi ve mülâzım Çırpanlı Abdi efendi müstakbelin sadrâzamı Kıbrıslı Mehmed paşa ve serdarı ekrem Abdülkerim Nadır paşadır.

Mektebin teşkilâtına göre: Neferat sekiz kısma ayrılır. Birinci sınıftakiler kum üzerine parmaklarile sülüs ve rakkam meşkedip nısıf dairelerde iki harfli lûğatlerle elifba cüzü okurlar. Nısıf daireler iki ucu duvara merbut bir demir çember olup içine sınıf başı girer, diğer efendiler dışında ayakta durarak müzakere olunur.

İkinci ve çüncü sınıf üç harflı lûğatlerle (Amme) cüzü tederrüs eylerler. Dördüncü ile beşinci sınıf ilmihal ve akaidi diniyeyi taş tahtalarına yazarlar. Altıncı sınıf talimatname ve kanunnamei askerî, yedinci ile sekizinci sınıf Tuhfe, Nuhbe, sarf, rıka ve müsvedde teallüm edelrer. Sekizincinin müstaidlerinden 100 şakird ikinci mektebe alınıp orada hesap, Mecmuatülmühendisin, harita tersimi, topografya ameliyatı, hendese okurlar.

Serezli Yusuf paşa zade kaymakam Mustafa Mazhar bey miralaylıkla ilk nazırlığa tayin olunmuş. icap eden muallimler Mühendishaneden ve hariçten tedarik kılınarak işte bu veçhile 1250 (1834) yılında, Maçka kışlasında Mektebi Harbiye tesis edilmiş.

O vakitler Takvimülvakayi Nazırı olan sudurdan Esad efendinin (1) yazdığı kıtanın son beyti 1250 tarihini gösterir:

Yek kalmde çıktı Esad işbu tarihi metin
Yaptı şeh Mahmud Adli Mektebi Harbiyeyi

Şakirdan trampete ile derslere girip çıkarlar; koğuşlarda gece nöbet beklemek, mutfakta yemek pişirtmek ve taşımak, karavana silmek, yatacak ve oturacak yerleri süpürmek gibi hizmetleri yaparlar, bir nevi kır renkli Misko çuhadan elbise giyip meç takarlarmış.

Malûmatlı muallimler ve zabitler yetiştirmek için 1835 ve 36 da Berline, Viyanaya, Parise, Londraya yollanan talebeler meyanında, yukarıda ismi geçen yüzbaşı Kıbrıslı Mehmed efendi Berline, mülâzım Çırpanlı Abdi efendi Viyanaya gidenlerdendir.

1837 de mektebe üçüncü nazır olarak gelen Manastırlı Selim Satı paşa Babıâliden yetişme. Divan kaleminde iken Mısır valisi Mehmed Ali paşanın İstanbuldan brikaç muktedir kâtip istemesi üzerine Arapkirli Kâmil efendi (Télémaque mütercimi ve Zeyneb hanımın kocası meşhur Yusuf Kâmil paşa) ve diğerlerile Mısıra yollananlardan. Ora askerî mektebi nezaretinde bulunup mirliva olmuşken valının devleti aliyeye isyanı kendisine ağır geldiğinden (Nezip) muharebesinde bu tarafa iltica ve uhdesine feriklik rütbesi verilmiş.

Nezaretinde hayli nafi icraatı var ki başlıcaları: İkmali tahsil için Avrupaya gene talebe göndermek; dersleri tanzim ederek ehil muallimler bulmak; resim için İspanyalı maruf ressam Chirans'ı, piyade talimine Fransız yüzbaşılarından Mavonie'yi getirtmek; tabur heyetinde bulunan şakirdana talebe ünvanını vermek; ilmi sarf imtihanını kazananlara bir güneşin ortasında yıldız ve üzerinde frenk bağı bulunan onbaşı nişanını, çavuşlara yıldızın yanında ay bulunanını ve nahiv imtihanını başaran başçavuşlara da ayı altından olanını takmak; talebeyi karavana taşımak, ortalık süpürmek gibi hizmetlerden kurtarıp tamamiyle dersle meşgul etmek için ayrıca bir karakol bölüğü bulundurmak.

1841 de Selim paşanın yerine nazır olan Emin paşanın (Mühendishanenin ilk baş hocası Kırımlı Hüseyin Rıfkı efendinin oğlu) vaktinde mektep (Mektebi ülumu harbiye) ve (Mektebi fünunu idadiye) diye ikiye bölünerek yeni nizamlar ve programlar konuyor.

Küçük Taksimde, yani şimdiki Pangaltıda yapısı bitmek üzere olan Tophane hastanesinin harbiye sınıflarına, Maçka kışlasının da idadî sınıflarına tahsisi kararlaştırılıp binaların teferrüat ve tamirleri bitinceye kadar her iki mektep muvakkaten Dolmabahçedeki Çinili köşke yerleşiyor

Emin uaşanın Cebellübnana memur edilmesinden sonra yerine memur edilmesinden sonra yerine şanın da mühim ıslahatı, müteaddid Avrupalı muallimelr tedariki, bunlardan türkçeyi öğrenenlerin bizzat, diğerlerinin lisan âşina tercümanlar vasıtasile derslerini takrir mecburiyeti gibi himmetleri çok. (Fransanın Saint - Cyr askerî mektebini bitiren, 1853 Rus harbinde Silistre'yi müdafaasile şöhret alan, Rumeli orduları müşirliğinde vefat eden merhum, anneannemin babasıdır.)

1847 de Pangaltı ve Maçkadaki binaların levazım ve noksanları ıkmal edilmekle mektepler yerlerine göç etmiş. Bu sıralar Harbiyede okutulan dersleri sayalım:

Hendese, cebir ve mukabele, cebirin hendeseye tatbiki, menazır, kutuu mahrutiyat, hesabı tefazulî ve temamî, cerri eskal, ilmi heyet, hikmeti tabiiye, hal ve terkibi ecsam, Fransızca, istihkâmatı hafife ve cesime, tumbaz köprü kurmak, resim, harita inşası, top, tüfek ve şiş talimleri, piyade ve süvari talimleri, ilmi sebahat (yani suda yüzmek)...

Ertesi senenin şabanında imtihanlar yapılıp 9 aded piyade şakirdi yüzbaşılıkla ilk şehadetnamelerini almışlar. Mülâzımısanilikle çıkmaları nizam iktizasındansa da bunlar zaten beş senelik mülâzım bulundukları cihetle bu istisna yapılmış.

Ayni sınıfın ileridelerinden beş efendi de yüzbaşılıkla ilk defa olarak erkânı harbiye sınıfına ayrılmış ve 1849 da kolağalıkla çıkmışlardır ki birincileri Mahmud efendi Asitane muhakemat dairesi reisi iken vefat eden müşir Mahmud Mesud paşa ve öbürleri derece sırasile esbak Hicaz valisi müşir Saffet paşa, serasker müşir Hüseyin Avni paşa, hikmeti tabiiye muallimi kaymakam Sabit bey, Erzurum valiliğinde ölen müşir Fosfor Mustafa paşadır.

1851 tarihinde Mektebi Harbiye-iki erkânı harp ve dört harbiye ve baytar sınıflarından teşekkül ettiği, mevcudunun 101 kişi olduğu, idadî kısmının da beş sınıf ve 128 mevcudlu bulunduğu kayıtlarından anlaşılıyor.

Rusya ile vukua gelen Kırım seferi esnasında İstanbula akın akın gelen müttefik İngiliz ve Fransız askerleri Pangaltı ve Maçkadaki binalarda ikamet ettirildiğinden Harbiye serasker kapısındaki Taşkışlaya, idadî de Üsküdardaki genişçe bir mektepte karar kıldıktan sonra, Fransız yaralılarına hastane yapılan Pangaltıdaki mektebin yanması üzerine Gülhanede, sonra Tıbbiye olan mahalle taşınarak 1863 senesine kadar orada barınmış.

Pangaltıdaki yanan mektebin tekrar inşasına başlanıp bir buçuk sene içinde eskisinden daha mükemmel ve iki katlı olarak tamamlandığı ve her bir hususunun yeniden tedarik edildiği esnalarda vekâletle mekâtibi askeriye nazırı bulunan mirliva Mahmud Mesud paşanın büyük gayretleri kayıtlıdır. Gülhanedeki talebeler yalnız birer kat çamaşırlarile kitaplarını alıp gelivermişler.

1864 yılında tatbik edilen ıslahatın başlıcaları da idadîde Arabî tedrisatın çoğaltılması, Fransızcaya ehemmiyet verilerek iptida alfabeden başlanıp terakki edenlere gramerde Chapcalın, lektürde «Robenson» hikâyesinin, mükâlemede «Ollendorf» metodunun okutulması, cimnastik müsamerelerinin de konulmasıdır.

1866 da Mektebi Harbiyenin erkânı harplerle beraber topyekûn talebesi 453, idadîninki 207 olarak gösteriliyor.

1874 yılındaki programda (İlmi sebahat) denilen suda yüzmek keyfiyeti de var. Bu ders evvelce bulunurken Pangaltıya çıkılıp sahilden uzaklaşıldığı için terkedilmiş, Tekrar ehemmiyet verilerek, Kulelideki idadînin önüne Tersaneye bir deniz hamamı yaptırılıp yüzücülüğe aid âletler, dizlikler, kemerler ve kabaklar hazırlanarak, sebahatta fevkalâde behresi bulunan binbaşı Macar Osman bey (şaire Nigâr hanımın babası Osman paşa) muallimliğine konmuş.

1873 de şifahî imtihanların mahzurlarına, çünkü mümeyyizliğe çağırılan zevatın kaç yıl evvel okudukları bahisleri unuttukları için hatırlarında kalan basmakalıp sualleri tekrar etmelerine, o kargaşalık arasında çalışkan talebelerin hakkı araya kaynamasına binaen imtihanların tahrirî yapılması kararlaştırılmış.

Nihayet, askerî mekteplerin terakkisini temin maksadile İkinci Abdülhamid devrinde Almanya imparatoru Birinci Wilhelme müracaat edilerek ve ismi tasrih olunarak Fon der Goltz talep ediliyor.

Mumaileyh Almanya erkânı harp binbaşılarından olup zekâ, malûmat ve eserlerile mümtaz; imparatorun hafidinin (yani son imparator İkinci Wilhelm) in de hocası.

1884 de İstanbula gelip, kendisine livalık rütbesi ve mayietine biri Fransızca, ikincisi Almanca, üçüncüsü hem Fransızca hem de Almanca bilen üç muavin verilerek Mekâtibi askeriye müfettişi umumîsi sıfatile işe başlıyor.

Bundan sonra erkânı harbiye ve harbiye sınıflarının programları asrın son terekkıyatına göre yeni baştan tanzim ve mektep günden güne tekemmül ederek çok değerli zabitlerimiz yetişmiştir ki bu hususta nazır Zeki paşanın gayreti de unutulamaz.

Mektebi Harbiyeye, açılışından Meşrutiyetin ilânına kadar gelen 17 nazırın ilki yukarıda da ismi geçen kaymakam Mustafa Mazhar bey, sonuncusu müşir Mustafa Zeki paşadır.

Sermed Muhtar Alus

(1) Vakanüvis, (Üssü zafer) muharriri ve Yerebatandaki kütüphanenin sahibi İmam zade Esad efendi. Babası Medine kadılığına giderken yolda gemi batınca, o vakit 13 yaşında bulunan oğlu bir direğe sarılarak kurtulmuş.

Yugoslavya nazırları Viyanaya gidiyorlar

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

İngilterenin notası

Londra 24 (A.A.) — Reuter bildiriyor: İngilterenin Belgrad elçisi B. Campbell Yugoslavya hükûmetine bir nota vermiştir.

Belgrad 24 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor: Ronald Campbell'in bu sabah Yugoslav hükûmetine verdiği notada iki memleket arasında geçen harp esnasında temhir edilmiş olan dostluğa işaret edildikten sonra Yugoslavyanın bitaraflık siyasetinde ansızın vukua getirilen değişiklikten dolayı hayret izhar edilmektedir.

Notada, Yugoslav hükûmetinin, eğer bu siyasetin mazur görüleceğini zannediyorsa, aldanmakta olduğu ilâve olunmaktadır.

Aleyhtarlık kuvvetleniyor

Kahire 24 (A.A.) — Yugoslavyadaki resmî İngiliz mahfillerinden gelen son haberler bütün memlekette efkârı umumiyenin Almanya ile her hangi bir muahede imzalanmasına karşı mevcud aleyhtarlığın gittikçe kuvvetlenmekte olduğunu göstermektedir. Bilhassa ordu bu fikirdedir. Mevzuubahs olduğu şekilde bir anlaşmanın Yugoslav menfaatlerine mugayir olduğu pek haklı olarak tebarüz ettirilmektedir.

Almanların teklifi

Londra 24 (A.A.) — Müstakil Fransız ajansı bildiriyor: Gazeteler, alman son haberlere göre, Yugoslav buhranının devam ettiğini ve efkârı umumiyenin «maskeli bir teslimiyete» karşı gösterdiği muhalefetin hafta sonunda arttığını tebarüz ettiriyorlar.

Bu sabah ifşa edilen çok mühim bir hâdise cereyan etmiştir. O da birinci kısmı bugün neşredilecek olan ve Almanya tarafından Yugoslavyaya yapılan teklifin Times gazetesinin Belgraddaki muhabiri tarafından hülâsa edilerek verilmiş olmasıdır. Teklifin ikinci mahrem kısmını elde etmek için sarfedilen gayret bir netice vermemiştir. Birinci kısım şu hükümleri ihtiva etmektedir:

Esas üçlü paktın bütün vecibelerini ifa etmek mecburiyeti olmamak şartile Yugoslavyanın üçlü pakta iltihakı.

Yugoslavyanın hududları ve toprakları garanti edilecektir. Yugoslavyanın hududları değişmiyecek ve üçlü pakta dahil devletlerin hepsi bu garantiye riayet edilmesini temin edeceklerdir. Yugoslav toprakları üçlü paktı imza eden bütün devletlerin orduları için gayri kabili tecavüz olacaktır.

Yugoslavya. paktı imza eden devletlerin müşterek askeri hareket mecburiyetine aid hükümlerden istisna edilecektir.

Gizli tutulmak istenilen hükümler de şunlardır:

Harpten sonra, Yugoslavyanın Akdeniz için beslediği emeller yeni Avrupa prensiplerine tevfikan tamamile nazarı itibare alınacaklardır.

Protokol mucibince Yugoslavya harp ve sıhhiye malzemesinin şimalden cenuba doğru başlıca demiryollarından geçmesine müsaade edecek ve bu nakliyatı kesmek veya kontrol etmek hakkına malik olmıyacaktır.

Yugoslavya kendi topraklarında mihver aleyhinde yapılacak faaliyetlere mâni olacaktır.

Yugoslavya milli iktisadiyatını Alman iktisadî sistemile hemahenk olacak şekilde ıslah edecektir.

Times gazetesinin muhabiri şunları ilâve etmektedir:

Yunanistan bu maddeleri milli menfaatlerine mugayir addetmektedir. Çünkü bu maddelerin hükmü ile Yunanistanın bir düşmanına askeri yardım temin edilmektedir. Çok kısa bir zamanda Yunanistanın keyfiyeti Belgrada bir deklârasyonla bildirmesine intizar edilmektedir. Yunanlılar bu suretle İtalyanların Adriyatik deniz yolundan geçmeğe mecbur olmadan Arnavutluk cephesini takviye edebileceklerini zannediyorlar.

Daily Mail gazetesi Yunanistanın Yugoslavyaya yapacağı ihtarı bir vakıa olarak kabul ederek diyor ki:

«Almanyanın harp ve sıhhiye malzemesi nakletmesine müsaade etmeği Atina hasmane bir vaziyet addetmektedir.»

Diğer taraftan Times'in haber verdiğine göre Almanyanın Belgraddaki elçisi paktın imzasının tehir edilmiş olmasını evvelki gün Yugoslav Başvekili nezdinde protesto etmiştir.

Yeni Zelandadaki Yugoslavların kral naibine telgrafı

Auckland 24 (A.A.) — Ekserisi Hırvatlardan mürekkep olan Yeni Zelandadaki Yugoslavlar kral naibi prens Paul'a bir telgraf göndererek mihvere metanetle karşı koymasını ısrarla taleb etmişlerdir. Telgrafta deniliyor ki:

«Yugoslavyanın istiklâl ve şerefini korumanızı istiyoruz.»

Karışıklık çıkmamış

Belgrad 24 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor: Salâhiyettar Yugoslav menbaından bildirildiğine göre Belgradda kargaşalıklar çıktığı ve nümayişler yapıldığı ve bazı yüksek idare ve polis memurlarının istifa ettikleri hakkında işae edilen haberler esassızdır ve sırf kargaşalıklar çıkarmak için uydurulmuşlardır.

Almanyanın giriştiği büyük hareket hakkında bazı tahminler

(Baştarafı 1 inci sahifede)

birliği yaparak istihsal bakımından kendi emri altında teşkilâtlandırmak ve uzun harbe devam takatını arttırmak. Bundan sonra, bütün bu memleketleri kendine yardımcı alarak İngiltereyi Akdenizden çıkarmak, bu sayede Afrikayı da ele geçirerek harbi, uzun seneler dayanabileceği bir kıta mücadelesi hâline sokmak.

Hayal sayılacak derecede muazzam bir plân. Fakat İngiltere ile Amerikayı cepheden mağlûp etmeye imkân olmayınca, Almanyanın fena bir sulh imzalamadan yahut teslim olmadan evvel en büyük çarelere başvuracağını da gayet tabii addetmek lâzımdır.

Bu tasavvurlar hakikate çok yakın olmasa bile her ihtimali göz önüne getirerek kendimizi avutmamak bakımından vatan endişesine uygun olmak meziyetine maliktir.

Necmeddin Sadak

Büyük Millet Meclisinin dünkü toplantısı

Ankara 24 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün doktor Mazhar Germenin başkanlığında toplanmış ve ruznamede mevcut olan Büyük Millet Meclisinin 941 yılı şubat ayı hesabı hakkındaki Meclis hesapları tedkik encümeni mazbatasının okunmasını müteakip devlet demiryolları umum müdürlüğü 938 malî yılı hesabı katisine ait kanun lâyihası tasvip edilmiştir. Meclis gelecek içtimaını çarşamba günü yapacaktır.

Elim bir gaip

Adana mıntakası su işleri müfettişliğinden mütekait tüccardan ölü bay İsmail Fuadın kardeşi yüksek mühendis **Mustafa Nadir Antmen** 24/3/941 tarihinde tutulduğu hastalıktan kurtulamıyarak rahmeti rahmana kavuşmuştur. Cenazesi dünkü Pazartesi günü Şişli Halâskâr Gazi caddesinde Hüsnübey apartımanından kaldırılarak namazı Teşvikiye camii şerifinde kılındıktan sonra Feriköy mezarlığına defnedilmiştir. Allah rahmet eyliye.

Tepebaşı dram kısmı gece saat 20,30 da

HÜRİYET APARTMANI

Yazan: Sedad Simavi

Bu akşam **SÜMER** sinemasında

Yıldızlar Yıldızı

DEANNA DURBİN'in

1940 süper filmi olan ve Holivud'un zerafet kraliçesi

KAY FRANCIS

ile beraber yaratılan

BAHAR MELEĞİ

Sinema harikasının ilk iraesi şerefine BÜYÜK GALA Müsameresi

Deanna Durbin

Kısmen Havayda, New - York Metropolitan Operası teganni heyetinin iştirakile lüks ve ihtişamın; nefis musikisinin ve göz kamaştırıcı tuvaletlerin güzelliği arasında çevrilmiştir.

Bu Akşamki Gala için yerlerinizi evvelden aldırınız.

SİHİRLİ YÜZÜK

TÜRKÇE SÖZLÜ

Dünya destan ve efsanelerine karışan batıl itikatlar ülkelerinin sihirli bir hikâyesi.. Dertli bir aşkın feryadını.. Sonsuz bir sevginin iztirabını.. Çıldırtan bir hasretin acı nağmelerini terennüm eden Türk sazı ile özenilen.. Türk musikisi ile güzelleşen.. En güzel Türk şarkılarile süslenen bir Şark filmi.

Musiki Adaptasyonu

ARTAKİ CAN

Okuyucular: SUAD GÜN — NUMAN İÇLİSES — İBRAHİM OSMAN ve NEZİHE UYAR

Çalanlar: SADI IŞILAY — ŞÜKRÜ TUNAR — CEMAL CÜMBÜŞ — HASAN DRAMALI — EMİN — İSMAİL — H. TAHSİN

Yarın matinelerden itibaren

TAKSİM sinemasında

Türk Musikisinin en büyük isimleri

MÜNİR NUREDDİN

SADETTİN KAYNAK

MÜZEYYEN SENAR

Büyük bir Şark efsanesi olan

BİNBİRİNCİ GECE

Şaheserini nefis şarkılarla süslemişler ve ilâhî seslerile söylemişlerdir. Bu Filmde Balıkçı Osman taklitli mükalemeleri konuşan FERDİ TAYFUR

Perşembe akşamı

Yalnız **İPEK** sinemasında

Büyük bir şehir, zengin bir Kanadalı olan MADLEN LAVRENS'in ortadan kaybolmasından dolayı korku ve dehşetin doğurabileceği bir karğaşalığa maruz kalmak tehlikesindedir. Herkes bu

GAİP İZLER'İ

aramaktadır.

ACABA KATL mi OLUNDU? YOKSA KAÇIRILDI mı?

İşte **ŞARK** sinemasında

Pek yakında anlayacağınız sır budur.

SÖZÜN GELİŞİ

Şehri güzelleştirmenin çaresi

Meraklı ev sahibi vardır: Arasıra evine dışardan bir göz atar. Saçağın bir köşesi sarkmışsa derhal tamir ettirir, su olukları çarpılmışsa düzeltir, sıvalar dökülmeğe yüz tutmuşsa yeniler. Kaplamaların açılmasına, kapının düşmesine, çerçevenin çarpılmasına meydan vermez. İster ki evi, dışardan da sevimli yüzünü muhafaza etsin!

Böyle bir ev sahibinin malına karşı gösterdiği şu dikkat ve itina, şu alâka ve titizlik menfaat duygusundan gelen ferdî bir gayret zannedilmemelidir. O, aynî zamanda, yaşadığı şehrin güzel, sevimli olması için üzerine düşen vazifeyi yapıyor, demektir. Fakat İstanbulda bu nevi meraklı ev sahibinin sayısı belki binde bir bile değildir.

Yolda giderken evlere şöyle bir bakınız: Bacalar çarpılmış, duvarın bir köşesinde sıvalar dökülüp tuğlalar görünmüş, alt katlardaki geniş pencerelerin demir parmaklıkları boya sürülmediğinden paslanmış. İki yüz bin liralık koca apartımanın önündeki kaldırımda bir taş sökük; gelen geçenin ayağı takılıyor. Evlerin ön cepheleri kir içinde. Bazılarında soba borusundan sızan ziftin çizdiği yol kaldırıma kadar iniyor. Çocuklar boyları yetiştiği nisbette evlerin duvarlarına resimler çizmiş. Kırılmış bir pencere camı yastıkla tıkanmış. Pencereler parıl parıl parlayacağı yerde kalın bir toz tabakasile örtülü. Umumiyetle evlerin dışardan görünüşü: Taranmamış baş, yıkanmamış yüz! Ve pek tabiî olarak böyle evlerden mürekkep şehrin manzarası da ayni intibaı veriyor.

Sağanak halinde yağmurlar yağdıktan sonra İstanbul bir parlar, bir güzelleşir. Bu galiba, yağmurların pencerelerdeki tozları aşağıya indirmesinden, kapıları, duvarları yıkamasından ileri geliyor. Şehri güzelleştirmenin tek çaresi, ev sahiplerinin, kiracıların evin içi kadar dışına da ehemmiyet vermesi gibi, esasen pek tabiî olan bir gayretin esirgenmemesinden ibarettir.

Şevket Rado

DÜNYADA NELER OLDU? NELER OLUYOR

Konuşan kâğıd!

Artık sesler, sözler kâğıda alınabiliyor. Kâğıda yazılı ses ve sözlerin duyulması için «konuşan kâğıd»ın bir hususî cihazdan geçirilmesi lâzımdır. Ses ve sözlerin yazılması, sinamadaki filim şeridine benzemekteyse de bundan farklıdır.

Yeni keşfin başlıca hususiyeti kâğıdının çok ucuz olmasıdır. Ses ve sözleri havi bir fonogram kâğıdı, aynı uzunlukta bir filim şeridinden bir kaç defa daha ucuzdur. Aynı suretle gramofon plâğından da çok ucuzdur. Bir filim çevrilmesi için ses alan, ziya veren gibi pek çok âletlerin çalışması lâzımdır. Halbuki bundaki fonoğraflar yalnız bir cihazla imal olunmaktadırlar. Sonra bir orijinal fonoğramdan, matbaalarda gazete çıkarıldığı süratte istediğimiz kadar milyonlarca fonoğram elde edilir.

Adi kâğıd üzerinde fonoğramlar artık kitap gibi satılacaktır. Bunlar için gazete, mecmua aboneleri gibi abonmanlar kaydedilecektir. Bu yıl sonunda konuşan kağıda ses verici 1000 kadar cihazla 20,000 fonogram satılığa çıkarılacaktır. Bu fonoğramlar, meşhur tanınmış adamların nutuklarını, konferanslarını; şarkıları vesaire konuşmaları ihtiva edecektir. Konuşan kâğıd cihazları, radyoda beğendiğimiz her hangi bir nutku, konferans veya sarkıyı kâğıda yazabilecektir.

Oyun kâğıtlarının menşei

Oyun kâğıdlarının menşei için muhtelif rivayetler vardır. Bir rifayete göre, oyun kâğıdları, on beşinci asıra doğru Fransada kral altıncı Karli eğlendirmek için icad edilmiştir. Bir rivayete göre menşeleri şarki Türkistandır.

Bugün katî olarak inanıldığına göre, oyun kâğıdları Çinde icad edilmiştir. Daha 696 yılında, Çin tarihçisi Hoeytinlu oyun kâğıdlarından bahsetmiştir. Sanıldığına göre, oyun kâğıdları zarların kâğıda çevrilmiş şeklidir. Zarlardan da domina oyunu icad olunmuştur.

Eğlence için ve talih oyunu olarak oynanan zarlar ve oyun kâğıdları, karada, denizde, tüccarlar, seyyahlar tarafından taşınırmış ve 15 inci asırda Venediğe getirilmiştir. İtalyadan çarçabuk bütün Avrupaya yayılmıştır. İlk oyun kâğıdları Avrupada elle tersim ediliyormuş. Elle tersim edilerekten oyun kâğıdı yapılması o zamanları âdeta bir sanat halini almış, klişenin keşfile 19 uncu asıra doğru matbaalarda basılmağa başlanmıştır. Gerek elle tersim edilmiş ve gerek ilk klişe ile basılmış muhtelif devirlerde oyun kâğıdları için Altenburg şehrinde bir müze vardır.

Ekmek buharından ispirto elde edilmesi!

İsveçte büyük bir ekmekçi fırınında, pişirilen ekmeklerin üzerinden çıkan buharlardan ispirto elde edilmesi hususunda yeni bir usul bulunmuştur.

Hamur halinde fırınlara atılan ekmeklerden çıkan buharlar hususi bir cihazla toplatılarak bir kondenzatöre geçirilmekle 96 derecede ispirto elde edilmesine başlanmıştır. Bu ham ispirto denatürize edildikten sonra yakılmak için kullanılıyor. Tecrübeler iyi netice verdiğinden İsveçte bütün büyük fırınlara bu usulde elde edilecek cihazlar konacaktır.

Subaylık tahsili

Mevcut kanuna bir fıkra ekleyen lâyiha hazırlandı

Ankara 24 (Telefonla) — Yüksek mühendislik tahsili için yabancı memleketlere gönderilip görülen lüzuma binaen memlekete celbedilen talebeler vardır. Bu gibiler ecnebî memleketlerde görecekleri iki senelik tahsil ve staj müddetinin mütebakisini, yedek subay olmak için, memleketimizde tamamlamışlarsa liyaketleri tasdik olunanlar yedek asteğmen nasbedilecektir.

Bunu temin için mevcud kanuna bir fıkra ekleyen bir kanun lâyihası hazırlanmıştır. Yine bu lâyihaya göre memlekete celbedilenlerden mühendislik tahsilinden sarfınazar ederek harp okullarına iade edilmiş olan talebelerin subaylık tahsilleri askerî liselerden harp okullarına geçen emsallerinin nasblarına ve sanat lisesi mezunlarından memurluk nasbları sanatkâr olarak yetiştirilmiş olan emsallerinin nasblarına göre tashih edilecektir.

Musul petrollerinden hissemiz 1 milyon lirayı geçiyor

Ankara 24 (Telefonla) — Musul petrollerinden alınmakta olan hissemizin, 1941 malî yılında 1 milyon lirayı geçeceği tahmin ediliyor. Buna sebep istihsal ve satışların inkişafıdır.

Askerlik dersleri

Memur ve askerî hocaların haftalık ders saatleri ne kadar olacak

Ankara 24 (Telefonla) — Memurların haftada en çok dört saat ders deruhte edebilecekleri kanun hükümleri muktezasındandır. Bu tahditten maksad memurların aslî vazifelerinden haftada dört saatten fazla ayrılmamalarını temin etmektir.

Askerlik dersi hocaları talebeyi askerliğe hazırlamakta yani kışlaya gitmeden askerî talim ve terbiye ile meşgul ettiklerinden mektepteki çalışmalarının asıl vazifelerinden ayrılmak sayılmıyacağı düşünülmüştür.

Diğer taraftan mevzuattaki hükümlerin askerlik dersi muallimlerine tatbiki halinde bu dersler için yeniden 1200 subay öğretmen tahsisi icap etmektedir. Bu sebepledir ki Meclise verilen bir lâyiha ile bu öğretmenlerin haftada dört saatten fazla ders verebilmeleri temin olunacaktır.

Askerî okullarda muntazam muallimlik yapan askerî memurlar da dört saat kaydına tâbi tutulmıyacak ve bunlara ders saati başına 2-6 lira arasında ücret verilecektir.

Gazyağı, benzin ve motorin

Yeni fiatler bugünden itibaren tatbik edilecek

Ankara 24 (A.A.) — Ticaret Vekâletinden tebliğ edilmiştir: Gaz yağı, benzin ve motorinin yeni fiatları:

1 — 29 sayılı koordinasyon kararının birinci maddesi delâletile, millî korunma kanununun 31 inci maddesine tevfikan mayi mahrukat fiatleri yeniden tesbit edilmiştir. Bu fiatler 25 mart 941 tarihinden itibaren tatbik edilecektir. Buna nazaran gazyağı, benzin ve motorin İstanbul, İzmir ve İskenderun depo esas fiatleri şunlardır:

Gazyağı çift büyük tenekede 675,68, benzin çift büyük tenekede 893,94, motorin çift büyük tenekede 464,74, gazyağı dökme kilosu 19,11, benzin dökme, kilosu 31,28, motorin dökme kilosu 11,76, gazyağı dökme, litresi 15,67, benzin dökme litresi 22,83 kuruştur.

Bu suretle hâlen carî benzin depo esas fiatlerinde bir değişiklik yapılmamıştır.

2 — Bu esas fiatlere nazaran gaz yağı, bengin ve motorinin Ankara, İstanbul ve İzmirde azamî satış fiatleri şunlardır:

Gazyağı çift büyük tenekede Ankarada 845, İstanbulda 710, İzmirde 720, benzin çift büyük tenekede Ankarada 1,065, İstanbulda 955, İzmirde 965, motorin çift büyük tenekede Ankarada 670, İstanbulda 500, İzmirde 500, gazyağı dökme kilosu Ankarada 25,95, İstanbulda 20,35, İzmirde 20,65, motorin dökme kilosu Ankarada 19,10, İstanbulda 13,—, İzmirde 12,90, gazyağı dökme litresi Ankarada 21,30, İstanbulda 16,70, İzmirde 16,95, benzin dökme litresi Ankarada 29,20, İstanbulda 25,20, İzmirde 25,45 kuruştur.

3 — Diğer yerlerde gazyağı ve benzinin azamî satış fiatleri, yukarda gösterilen depo esas fiatlerine, istihlâk mahalline kadar hakikî nakliye ve teslim masraflarile mahallî rüsumun, şirket bayilerine verilen kârın ve listesi Vekâlete tevdi edilen yerlerde isu perakende satıcı iskontosunun ilâvesi suretile tayin ve tesbit olunur.

4 — Her yerde hâlen carî motorin azamî satış fiatlerine, mahallî istihlâk resimlerinde nakliye ve teslim masraflarında bir değişiklik vukubulmamışsa, dökme kilo başına 40 santim ve çift büyük teneke başına 12 kuruş zammedilmiştir.

5 — Mahallî azamî satış fiatleri, şirketlerin bayi teşkilâtı bulunan mahallerde en büyük mülkiye memuruna telgrafla bildirilmiştir.

Hatayda

İlk veya orta tedrisata yeniden tayin edilecek muallimler

Ankara 24 (Telefonla) — Hatayın anavatana iltihakı tarihinden önce bu mıntakada en az 2 müteakip ders yılı muvaffakiyetle öğretmenlik yapanlardan Türklük ve muallimlik şerefini ihlâl etmemiş oldukları ve hâlen millî hudutlar dahilinde bulundukları Maarif Vekâleti müdürler encümeni kararile tasdik edilenler, menşelerine bakılmaksızın mensup oldukları tedrisat zümresine göre ilk veya orta tedrisata öğretmen olarak tayin edileceklerdir. Buna dair hazırlanan lâyiha Meclise verilmiştir.

İlkokulların ulusal bayram tatili

Ankara 24 (Telefonla) — Her yıl teşrinievvel ayının 31 inci günleri okuma çağındaki çocukların sayısı tesbit edilecek ve bu işte ilk tedrisat kadrosunda çalışanlar vazife alacaktır. İlkokulların ulusal bayram tatili birinciteşrinin 28 inci günü öğlesinden ikinciteşrin 1 tarihine kadar olacaktır.

Amiral Darlan'ın valilere direktifi

Vichy 24 (A.A.) — D. N. B.: Başvekil muavini amiral Darlan iaşenin temini için hükûmet tarafından ittihaz edilen siyasi, iktisadi ve idarî tedbirler hakkında direktifler ve izahat vermek üzere işgal alttnda bulunmıyan 10 vilâyet valiisin Vichy'de içtimaa davet etmiştir. İhtikârcılarla, mal toplıyanlara karşı şiddetle hareket etmeleri valilere tebliğ edilmiştir.

Sacha Guitry'nin bir orta oyunu

2 mart tarihli «Akşam»da müdafaasız kalan «zavallı orta oyunu»nun fuzulî avukatlığını yaparken aklımdan geçer miydi ki bugünkü tiyatro ve sinemanın en yüksek şahsiyetlerinden biri olan Sacha Guitry (Saşa Gitri) imdadıma yetişecekti. Hem de o hafta içinde bu bir hakikat oldu.

Sacha Guitry tam bir orta oyunu mevzuu bulmak, yazmak, oynamak suretile orta oyununun ölmezliğini isbat etti.

Onun bu şaheserini görenler ve görecekler arasında, belki bugün oynanmıyan, orta oyununu kâfi derecede hatırlamıyanlar bulunacağından, tam bir mukayese yapılabilmesi için iptida orta oyununun seyircileri güldürme imkânlarını tarif muvafık olacak.

Orta oyununda seyircileri güldürmek üzere başlıca dört vasıtaya müracaat edilir: Tavır ve hareket - Kelime oyunları - Mevzua müteallik teferrüat - Seciye tahlili.

Mevzu, umumî olarak, bu dört noktayı tebarüz ettirecek herhangi bir hâdisedir. Orta oyununda âdeta tâli kalır. Orta oyununun esas yükü sıra ile pişekâr, kavuklu, zenneler ve taklitlerin omuzundadır.

Orta oyununda tavır ve hareketle güldürmeğe misal olarak kavuklunun, mevcut anane mucibince, sendeliyerek yürümesini, pişekârın şakşağını yer yemez kavuğunu devirmesini, taklitlerin tavırlarını taklit etmesini gösterebiliriz. Orta oyununun bütün şahısları için seyircileri bu tarz ile güldürme varittir.

Kelime oyunlarile güldürmeğe misal zikretmeğe bilmem lüzum var mı? Türkçenin inceliği ve elâstikiyeti, oyuncunun zekâsına göre, bin bir çeşitli bir güldürme membaıdır. Orta oyununda bütün oyuncular bundan istifadeye hakkile can atarlar. Zekâ ve kabiliyetlerine göre de bundan istifade ederler.

Mevzuun ve teferrüatının seyircileri güldürmesine misal meselâ «Kanlı Nigâr» oyununda olduğu gibi, pişekârdan taklitlere varıncıya kadar, bütün şahısların kabadayılık tasladıktan sonra dayak yeyip süklüm püklüm meydana çıkmalarıdır. Her oyunda bir veya birkaç defa bu vaziyetten istifade edilir. Tekerrür sıkmaz. Çünkü vakada tekerrür varsa da eşhasın bu vaka karşısındaki tezahürü muhteliftir.

Seciye tahlilile güldürmeğe misal bütün şahısların muhitlerine, zihniyetlerine, yaşayış tarzlarına hâs olan hususiyetleri ortaya koymalarıdır. Esasen orta oyunlarının her sahnesi buna bir misaldir.

Derhal ilâve edeyim ki orta oyununun seyircileri güldürmek için kullandığı bütün bu çareler, esas değişmemek suretile, zamanla tahavvül eder ve etmiştir. Hatta seyircileri güldürmek üzere sık sık tekrar edilen kelimeleri bile zamanla değiştirmek icap eder ve değiştirilir.

Bu yenilenme zarureti mevzular için de variddir. Oyunun esaslarına dokunmamak şartile, ne kadar yeni mevzu bulunur ve mevzuların teferruatı ne kadar yenilenirse oyun ve oyuncular için muvaffakiyet ihtimali o kadar artar.

Son seneler orta oyununun biraz sukutu ancak bütün bu hususların ihmal edilmesinden ileri gelmiştir.

Bu ihmal ise tabiîdir. Çünkü bu değişiklikleri yapmak pek kolay olmaz. Yeni bir orta oyunu mevzuu bulmak veya eski bir oyunun mevzuunu yenileştirmek için ferdî olmaktan ziyade kollektif, edebî olmaktan ziyade içtimaî bakımdan araştırmalar zarurîdir. Bunu yapmak istiyenin kendini ve fikrini buna bağlayabilmesi lâzımdır. Yoksa bugüne kadar orta oyuncularının yaptığı gibi sabahtan akşama kadar maişetlerini temin edecek parayı tedarike çalışmağa ve ancak gecelerini, o da fisebilillâh, Türkün bu millî temaşasını yaşatmağa mecbur olurlarsa, tabiatile bir yenilik, bir terakki elde edilemez.

İşte biz bu suretle yerimizde sayarken, hattâ elimizdeki kıymetli oyunu takdir ve ondan istifade edememek yüzünden gerilerken Sacha Guitry yüksek kabiliyetile orta oyunumuzun bütün hususiyetlerini sezerek mükemmel bir orta oyunu mevzuu bulmuş.

Sacha Guitry'nin sabahtan akşama kadar düşüncesi tiyatro ve sinema olduğu için bulduğu mevzuu işlemiş. Nihayet onu sahneye değil, çünkü ilk hamlede orta oyununu sahneye çıkarmanın biraz fazla tehlikeli olduğunu hissetmiş olacak, sinemaya lâyık görmüş. Durmamış çalışmış, düşündüğü mevzua uygun sözleri de yazmış ve bütün teferruatını tesbit ederek ve pişekârlığını yaparak onu perdeye aksettirmiş.

Sacha Guitry'nin orta oyununa verdiğim isim: «Onlar dokuz bekârdı». Filim şeklinde bizde ismi «Bekârlar klübü».

Mevzuu: Jan bir arkadaşı ile yemek yediği lokantada rasladığı genç ve güzel bir kontes olan Staçyaya çılgınca tutulur. Staçya çok heyecanlıdır. Çünkü hükûmet neşrettiği bir kararname ile ecnebilerin uzun müddet Fransada oturmalarını menetmektedir. Paristen ayrılmak istemiyen Staçyaya, yanındaki avukatı yegâne çarenin bir Fransızla evlenmek olduğunu söyler. Halbuki Staçyanın bir dostu vardır. O da ecnebidir.

Yemek yediği müddetçe gözlerini ondan ayıramıyan Jan aklına gelen bir fikir sayesinde hem bu kadına yaklaşmak hem de para kazanmak imkânını elde edeceğine emindir. Derhel işe koyulur. Kiraladığı küçük bir malikânede «Yaşlı ve bekâr Fransızlar misafirhanesi»ni tesis eder. Buraya derhal, hem de birbirlerini tanıyan, dokuz bekâr ihtiyar yerleşir. Şimdi iş onları evlendirecek yabancı zengin kadınlar bulmağa kalır. Bu da gecikmez. Kadınlar birer birer gelmeğe başlarlar. Yedi kadın burada yedi erkekle evlenmeği kabul eder. Yapılan mukaveleler mucibince bu izdivaçlar şekle ait bir izdivaç olacaktır. Jan gelen kadınlardan, vaziyetlerine göre, mühim bir para toplar. Bunun yarısı evlenen erkeklerindir. Geri kalan iki bekâr yine bir para mukabilinde şahit olmağı kabul ederler. Yedi izdivaç ayni zamanda yapılır. Yalnız Staçya ile evlenecek olan ihtiyarın evrakı tamam olmadığından, Jan işleri geri bırakmamak için, ona da kendi hüviyet evrakını verir ve bu suretle kendisi de Staçya ile evlenmiş olur.

İzdivaçlarından sonra yalnızca misafirhanelerine dönen evli bekârlar Jandan hisselerine düşen parayı aldıklarından neşe ile geceyi geçirmeği düşünürlerken aralarından birinin teşvikile misafirhaneden kaçmağa ve mukavele hilâfına karılarını bulmağa karar verirler. Hepsi kararını yerine getirir. Karşılaştıkları sahneler hepsi için seciyelerini ortaya koymağa güzel birer bahanedir. Kimi muhitini benimser, kimi yadırgar. Fakat bir istisna ile hepsi yine ilk vaziyetlerine dönerler. Çünkü onlar için esas odur. Tıpkı orta oyunlarında olduğu gibi.

Orta oyununu biraz bilenler her halde bu mükemmel orta oyunu mevzuunu derhal kavramışlardır. Biraz tafsilât lüzumunu hissedenler için mukayeseyi müşahhaslaştıralım:

Jan pişekârdır. Arkadaşı da kavuklu. Fakat bililtizam her iki rolü de kendi oynar. Orta oyununun bida yetindeki tekerleme burada Janın lokantada Staçyayı gördüğü zaman aklına gelen fikirdir. Fakat Jan onu anlatmaz. Derhal kuvveden füle çıkarmağa başlar. Bu suretle tekerlemenin mevzuu oyunun mevzuu olur.

«Yeni dünya» yani «Yaşlı ve bekâr Fransızlar misafirhanesi» kurulur, takliler gelmeğe başlar. Dokuz kişi yani dokuz zihniyet. Hepsinin, bütün orta oyunlarında olduğu gibi, gayesi bir. Bu oyunda gaye hoşça bir vakit geçirmek, kısa bir müddet için olsun sefaletlerini nuntmak.

Bunların yedisinin evlendiği yedi kadın, yani yedi zenne de, yedi çok muhtelif muhite mensuptur. Hepsi daha izdivacı akdetmeden bile hususiyetlerini açıkça göstermektedirler.

Vak'ayı çözen daha doğrusu oyunu bitiren «tuzsuz» değil tatsız bir şakadır. Yani bekârların aramamağı vadettikleri halde karılarını aramağa kalkmalarıdır. Bu suretle yedi zihniyet çarpışır. Yedi hayat tahlil edilmiş olur.

Bu izdivaçtan biri, biraz evvel kaydettiğimiz gibi, «ters evlenme» tarzında yapılmıştır. Fakat aşk ile yapıldığı için «ters» olmaz. «Yüz» evlenmeğe bedel bir evlenme olur. Perdeye aksettirilen bu mükemmel orta oyunu da bu suretle güzelce biter.

Bu filmin orta oyunluğu o kadar bariz, o kadar aşikâr ki daha fazla tafsilâta bilmem lüzum var mı? Görenler, başlangıçta belki biraz düşünecek bile olsalar, derhal bu hakikati teslim edeceklerdir.

Hele orta oyunu ölmüş diyenler mutlaka bu filmi görmeli ve orta oyununun yaşamkta olduğuna kanaat getirmeli ve benim gibi iman etmelidirler.

Bu filmin hemen her sahnesi orta oyunu ile tam bir mutabakat arzetmektedir. Yazının başında saydığım orta oyununun dört başlıca güldürme vasıtası da burada fazlasile mevcuttur.

Janın ümidleri tahakkuk ettikçe aldığı tavırlar, müstakbel karı kocaların ilk tanışmaları anındaki halleri «tavır ve hareket» le güldürmeğe mükemmel birer misaldir. Filim bu vaziyetlerle dolu.

Kelime oyunu aşağı yukarı filimin bütün mükâlemesi. İnsan birine gülerken ancak ikinci bir güzel sözü kaçırmaktan korkuyor. Fakat yine baştan sona kadar ya tebessüm ediyor, ya gülüyor.

Mevzua müteallik teferruatla güldürmeğe misal seçmekten âcizim. İçlerinde, evlendiği kadının kızlarının tanıdığı iki polisle nişanlı olduğunu görünce eski günlerini unutamıyacağını hisseden sabık dilenci ve yeni damadın «hayatın levsi»ni görmemek üzere gece oradan uzaklaşması gibi pek «acı handeler» uyandıranlar da var.

Seciye tahliline gelince filimde mebzulen mevcut. Her şahıs seciyesini tebarüz ettirecek hareketi yapmakta ve bu hareketlerin içinde olmaz gibi görünenlerinin de hayatta bir insanın başından geçebileceğini bize göstermektedir.

Son söz olarak ilâve edeyim ki bize orta oyununun ölmezliğini isbat ettiği için Sacha Guitry'ye olan şükran borcumuzu ancak bu vadide onun gibi yenilikler vücuda getirerek orta oyununa, bu millî temaşamıza yeni bir hayat, yeni bir kıymet verdiğimiz zaman ödemiş olacağımızı unutmıyalım.

Selim Nüzhet Gerçek

Adana (Akşam) — Adana Halkevi gençleri «Zehirli Kucak» adlı piyesi muvaffakıyetle oynamışlardır. Yukarıki resim temsilde vazife alan gençleri göstermektedir.

Mekteplerdeki kooperatifler için yeni bir yasa hazırlandı

Ankara 24 (Telefonla) — Bugün mekteplerimizde işlemekte olan kooperatiflerin takib ettikleri gayeler arasında birlik bulunmadığı ve bazılarının bu teşekküllerden beklenilen terbiyevî gayelere ehemmiyet vermediği görüldüğünden Maarif Vekâleti okul kooperatifleri için yeni bir yasa hazırlamıştır. Okul kooperatiflerine ticarî bir gaye vermeyen yeni yasada bilhassa terbiyevî ve sosyal gayeler esas tutulmakta ve kooperatiflerin talebe tarafından idare edilmesi gözönünde bulundurulmaktadır.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

22 Mart Cumartesi...

Cebinden not defterini çıkardı. Bir ahpabının telefon numarasını arıyordu. Defterin yapraklarını çevirirken sahifelerden birinde şunları okudu: 22 mart cumartesi öğleden sonra....

Dudağını büktü. Kendi kendine mırıldandı:

— Bu da ne acaba?... 22 mart cumartesi, öğleden sonra... Herhalde bunları unutmıyayım diye yazmışım. Lâkin aksiliğe bakın ki tamamile aklımdan çıkmış. Acaba 22 mart cumartesi günü ne yapacaktım? Bugün ayın kaçı?...

Elinde tuttuğu gazetenin üstündeki tarihe bir göz attı: 22 mart cumartesi!... Yani defterde okuduğu tarih... Gene mırıldanmasına devam etti:

— Tuhaf şey... Bugün öğleden sonra acaba ne yapmam lâzımdı? Ne yapmağı düşünüyordum?

Dakikalarca boş yere kafasını yordu Lâkin not defterine «22 mart cumartesi, öğleden sonra» kelimelerini niçin yazdığını bir türlü bulamadı.

Çalıştığı şirkete geldi. Masasının başına oturdu. Bu sırada gözü önündeki küçük bloknota ilişti. Buraya unutmayıp herhalde yapmak istediği şeyleri kaydederdi. Bloknotu açtı. Birkaç sahife sonra gene aynı kelimelerle karşılaştı: 22 mart cumartesi öğleden sonra!...

Böyle iki yere birden kaydettiğine bakılırsa 22 mart cumartesi günü, yani o gün, öğleden sonra çok mühim bir işi vardı. Lâkin ne çare ki Ahmed Fuad bu mühim işin ne olduğunu taş çatlasa hatırlamıyordu.

Dehşetli unutgan bir adamdı. Bu yüzden hayatında öyle vakalar geçmişti ki bunlar herkesin tanıdığı meşhur unutganlara bile parmak ısırtırdı. Bunun için yapacağı ve katiyen unutmaması lâzım gelen bütün işleri not defterlerine kaydederdi. Çalıştığı şirkette de masasının üzerinde ve daima gözü önünde bulunan not alacak yerleri vardı. Lâkin işte iki tarafa yazdığı şu kör olasıca «22 mart cumartesi, öğleden sonra...» cümlesinin üzerindeki esrarı bir türlü kaldıramıyordu.

Zihni o kadar karışmıştı ki: «Belki yapacağım şeyi hatırlarım, kafamı işletir...» düşüncesile hiç mutadı olmadığı halde bir kahve getirtti. Masasının gözünde daima bir paket sigara dururdu. Binde bir öğle yemeklerinden sonra bu paketi çıkarır, içinden bir sigara alıp tüttürürdü.

Getirttiği kahve ile birlikte ve zihnini toparlamak maksadile bir sigara içmek için masasının gözündeki paketi çıkardı. Onun da içinde son bir sigara kalmıştı. Bunu dudaklarının arasına iliştirdi. Bir kibrit çakıp sigarayı yaktı. Elindeki boş kutuyu masasının yanındaki sepete atacağı zaman birdenbire durakladı. Kutunun altında gene: «22 mart cumartesi, öğleden sonra» kelimelerini okumuştu.

Çıldırmak birşey değildi. Bu sabah her tarafta bu 22 mart cumartesi tarihi gözünün önüne dikiliyordu. Halbuki bu kadar zorladığı halde bu tarihte ne yapacağını imkânı yok bulamıyordu.

Sigarasını içerken kendi kendine hitap ederek:

«Ahmed Fuad... dedi, şimdi bir polis hafiyesi, bir Şerlok Holmes bir Nat Pinkerton gibi bu 22 mart cumartesi tarihindeki esrarı aydınlatmalısın. Bir kere sen bugün öğleden sonra ne yapabilirsin? Yapacağın işleri birer birer gözden geçirelim bakalım. Bugün öğleden sonra şirket tatildir. Bunun için muayyen bir işin yok... Birisini ziyarete söz verdin mi?... Zannetmiyorum... Yoksa birisi ile mi buluşacaktın!»

Buraya gelince Ahmed Fuad durdu. Gözleri parladı. Gülümsedi. Sonra da yüksek sesle:

— Ben hakikaten budalayım... Öyle ya bugün Handanla buluşacağım. Bak az daha unutuyordum... Tüüu. Eğer randevusuna gitmeseydim belki de bir daha yüzüme bakmıyacaktı. Güzeldir amma çok hırçın kadındır. Ne ise iyi ki hatırladım. Böyle söyliyerek çalışmağa başladı. İşini çabuk bitirmek istiyordu. Çünkü Handanla bir buçukta, Modada buluşacaktı. Şirketten on ikide çıkması lâzımdı. Zira daha başka yerlere de uğrayacaktı. Artık 22 mart cumartesi tarihi ona bir bilmece gibi, bir zabıta romanının ismi gibi görünmüyordu.

İşlerini istediğinden de erken bitirdi. Şirketten çıktı. Uğrayacağı yerlere gitti. Saat biri yirmi beş geçe Modada sevgilisini bekliyordu. Lâkin ikiye kadar beklediği halde ne gelen oldu, ne giden...

Ahmed Fuadı gene bir düşünce aldı Handan niçin gelmemişti? Genç kadının evine telefon etmeği düşündü. Köşedeki bakkala gitti. Telefonu açtı. Numaraları çevirdi. Biraz sonra Handanın sesi kendisine «allo» diyordu Ahmed Fuad kırgın bir sesle:

— Handan... Beni bir buçuktan beri beklettiğin halde niçin hâlâ evdesin? Bugün gelmiyecek misin?

Telefonda genç karının hiddetli sesi işitildi:

— Maşallah sana.. Buluşacağımız günler böyle mi hatırında kalıyor? Bugün randevumuz var mıydı? Pazartesi günü buluşacak değil miydik? Hattâ unutmaman için sen: «24 mart pazartesi» diye tekrarlamamış mıydın? demek randevularımızın tarihine bu kadar ehemmiyet veriyorsun ha!...

Böyle söyliyerek Handan hızla telefonu kapattı. Fuad aptallaşmıştı. O halde «22 mart cumartesi, öğleden sonra» kelimelerinin esrarı hâlâ çözülmüş değildi. Şimdi genç adam sevgilisini bu yüzden darılttığını düşünmüyordu bile... Onun kafasını işgal eden biricik şey hep o tarihti: 22 mart cumartesi!..

Elleri arkasında tramvaya doğru dalgın dalgın yürürken sanki yanından giden ve göze görünmeyen bir insan mütemadiyen kulağına fısıldayıp duruyordu: 22 mart cumratesi, 22 mart cumartesi. 22 mart cumartesi, 22 mart cumartesi!...

Tramvayla Kadıköy iskelsine gelinceye kadar hep düşündü. Etrafı gözü görmüyordu. Vapura girdi. Bir köşeye çekildi. Onu karşıdan gören tabiatın esrarını çözmek için mütemadiyen düşünen dalgın, dünyadan uzak, başka âlemlerde yaşayan bir ilim adamı sanırdı.

Halbuki o sadece basit bir tarihi düşünüyordu: 22 mart cumartesi!...

Birdenbire vapurda oturduğu yerden fırladı:

— Buldum!... dedi. Öyle telâşlı bir hareket yapmıştı ki bütün gözler ona çevrildi. Ahmed Fuad bunun farkına varınca utancından kıpkırmızı kesilerek tekrar yerine oturdu Fakat artık memnundu. Evet 22 mart cumartesi tarihinin sırrını bu sefer bulmuştu. Yeşilköyde ihtiyar bir teyzesi vardı. Nice zamandanberi kendisinin ziyaretine gitmiyordu. Bugün öğleden sonra ona gitmeği vadetmişti. Unutmaması için bunu birkaç yere yazmış olacaktı. Vapurdan çıkar çıkmaz, tarmvaya atladı. Sirkeci istasyonuna geldi. Bereket tren hazırdı. Hemen bilet alıp bir vagona kuruldu. Yeşilköyde teyzesinin evinin kapısını kendisine ihtiyar emektar uşak açtı. Adamcağız Fuada hayretle bakıyordu:

— Teyzeniz Yalovada efendim... dedi, dün gitti.. Sizi evvelki gün bekledi, bekledi. Gelmediniz.. Hattâ kendisine perşembe günü mutlaka geleceğim 20 mart perşedbe günü, Katiyen unutmam...» demişsiniz. Bunun için siz gelmeyince biraz da kırıldı sanırım.»

Ahmed Fuad içeri girmeden istasyona döndü. Başı dönüyor, gözlerinin önünde bir takım yıldızlar, bir takım rakamlar uçuşuyordu. Bu rakamların hepsi 22 idi. Trende mütemadiyen düşündü. Tekrar Sirkeciye çıkınca derin bir nefes aldı. Bu sefer kati surette hatırlamıştı. Handana hediye ettiği kürkün taksitini verecekti. Ve defterindeki 22 mart tarihi de bu idi. Vakâ pek parasız kalacaktı amma şu 22 mart bilmecesinden kurtulacaktı ya...

Demek kürkçüye: «22 mart cumartesi günü öğleden sonra taksiti getiririm...» diye söz vermişti. Beyoğluna çıktı. Kükrçüye girdi. Cebinden parayı çıkarıp verdi. Kürkçü makbuzu keserken:

— Daha taksitiniz gelmemişti amma madem ki buraya kadar zahmet etmişsiniz... diyerek paraları çekmecesine attı.

Şimdi Fuad hangisine yanacağını bilmiyordu. Parasız alkdığına mı? Hâlâ 22 martın ne olduğunu öğrenemediğine mi?... Fena halde yorgun, bitkin bir halde eve gelince hizmetçisi ona sordu:

— Bugün 22 mart değil mi efendim...

Ahmed Fuad hiddetle bağırdı:

— Evet... Ne olacakmış?.. Burada da mı o?.

— «22 mart cumartesi günü öğleden sonraki zamanımı tam bir istirâhatle geçireceğim. Kimseye söz vermiyeceğim. Hiç bir yere gitmiyeceğim. Evimde bacaklarımı uzatıp dinleneceğim» diyordunuz da... Hattâ bunun için de defterinize not almıştınız. Halbuki akşama kadar gelmediniz. Dinlenmekten vaz mı geçtiniz?...

Hikmet Feridun Es

AKŞAM SPOR

İzmirde ilkbahar at yarışları

İzmir 24 (A.A.) — İlkbahar at yarışlarının ikinci hafta koşuları dün Bucada koşu alanında on bine yakın bir kalabalık önünde yapılmıştır. İlk defa tatbik edilen ikili bahis de bugünkü koşuların sürprizini teşkil etmekteydi. Neticeler şunlardır:

Birinci koşu: Üç yaşında yerli yarım kan erkek ve dişi taylara mahsustu. Mesafesi 1000 metre olan bu koşuda Said Halimin Elhanı birinci, Kara Osmanın Hevesi ikinci ve Selçuku üçüncü gelmiştir.

İkinci koşu: Üç yaşındaki halis kan Arap erkek ve dişi taylara mahsus olup mesafesi 800 metre idi. Güzel bir koşu yapan Kara Osmanın Hevesi birinciliği, Fehmi Vuralın Tarzanı ikinciliği ve Fikret Atlının da Gülgeci üçüncülüğü almışlardır.

Üçüncü koşu: Dört ve daha yukarı yaştaki Arap at ve kısraklara mahsustu ve mesafesi 1800 metre idi. Sevim - Nergiz mücadelesi Sevimin galibiyetile neticelenmiştir. Nergiz ikinci ve Yıldırım üçüncü gelmiştir.

Dördüncü koşu: Üç yaşında ve bu koşuya kadar kazançları yekûnu bin lirayı doldurmıyan halis kan İngiliz erkek ve dişi taylara mahsustu. 1600 metre mesafesi olan bu koşuda geçen haftanın galibi Subutay yine birinciliği almış Kara Osmanın Ruvası ikinci ve Kuvandıkın Yetişi üçüncü olmuştur.

Beşinci koşu: Bu son koşunun hendikap olması ve ikili bahsinin de bu koşuda tatbik edilmesi sebebile fazla heyecanlı olmuştur. İkramiyesi dört yüz lira olan bu koşuya dört ve daha yukarı yaştaki halis kan İngiliz at ve kısrakları iştirak etmiştir. Haftanın en uzun mesafesi olan bu iki bin metrelik koşuyu Alakuşun Dandisi rahat rahat kazandı. Sıkleti 68 kilo idi. 52 kilo ile koşan Taşpınar ikinci, ve 54 kilo ile koşan Şipka üçüncü gelmişlerdir.

Balıkesirde kır koşusu

Balıkesir 24 (A.A.) — Dün Balıkesir güzel bir spor günü yaşamıştır. Öğleden önce Beden terbiyesi teşkilâtına mensup beş yüzü mütecaviz gencin talimleri ile uğraşılmış ve bunu halkevi ile memleket hastanesi arasında 5000 metre mesafe dahilinde yapılan kır koşusu takip eylemiştir. İki gündenberi öğretmen okulu ile lise arasında devam etmekte olan atış müsabakaları da dün sona ermiştir.

Öğleden sonra da 940/941 bölge futbol birincilikleri finalı yapılmıştır.

Bandırma Gençlik klübü ile Balıkesir üçüncü Gençlik klübü arasında ve büyük bir seyirci kütlesi önünde yapılan bu birincilik müsabakasını 2-1 galip gelmek suretile Balıkesir Gençlik klübü kazanmıştır.

Güreş ajanlığından: 30 mart pazar günü Fatihte Güreş klübü salonunda tecrübesiz güreşçiler arasında greko - romen, burgu, salto müsabakası yapılacaktır. Tartı 11 den saat 12 ye kadardır. Müsabakalar 13 de başlayacaktır. Hakem namzedlerinin bulunmaları mecburidir. İki kilo tolerans vardır.

Yolamaya davet

Fatih Askerlik Şubesinden:

1 — İhtiyat erat yoklamalarile (337) doğumluların ilk yoklamalarında aşağıda gösterilen günlerde devam edilmektedir.

2 — İzdihama meydan vermemek için her mükellef doğumu itibarile (NOT) alarak mezkûr günlerde yoklamaya müracaat ederek yoklamasını yaptıracak, aksi taktirde askerlik mükelleflyeti kanununun (94) maddesine tevfikan ceza görecekleri ilân olunur.

(337) İlk yoklama		İhtiyat yolaması		
26/3/941 Çarşamba	Şehremini nahiyesi	Bütün şubeye mensup	(320)	Doğum
27/3/941 Perşembe	» »	» » »	»	»
28/3/941 Cuma	» »	» » »	»	»
31/3/941 Pazartesi	Karagümrük »	» » »	)321)	»
1/4/941 Salı	» »	» » »	»	»
2/4/941 Çarşamba	» »	» » »	»	»
3/4/941 Perşembe	» »	» » »	»	»
4/4/941 Cuma	» »	» » »	»	»
7/4/941 Pazartesi	» »	» » »	(322)	»
8/4/941 Salı	» »	» » »	»	»
9/4/941 Çarşamba	» »	» » »	»	»
10/4/941 Perşembe	» »	» » »	»	»
11/4/941 Cuma	» »	» » »	(323)	»
14/4/941 Pazartesi	Fener »	» » »	»	»
15/4/941 Salı	» »	» » »	»	»
16/4/941 Çarşamba	» »	» » »	(324)	»
17/4/941 Perşembe	» »	» » »	»	»
18/4/941 Cuma	» »	» » »	»	»
21/4/941 Pazartesi	» »	» » »	»	»
22/4/941 Salı	» »	» » »	»	»
23/4/941 Çarşamba	» »	» » »	(325)	»
24/4/941 Perşembe	» »	» » »	»	»
25/4/941 Cuma	» »	» » »	»	»
28/4/941 Pazartesi	Eyüp »	» » »	(326)	»
29/4/941 Salı	» »	» » »	»	»
30/4/941 Çarşamba	» »	» » »	»	»
1/5/941 Perşembe	» »	» » »	»	»
2/5/941 Cuma	» »	» » »	»	»
5/5/941 Pazartesi	» »	» » »	»	»
6/5/941 Salı	» »	» » »	(327)	»
7/5/941 Çarşamba	» »	» » »	»	»
8/5/941 Perşembe	» »	» » »	»	»
9/5/941 Cuma	» »	» » »	»	»

ORDULARI DURDURAN KADIN

Tefrika No. 75 — Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

Saide odasında yatarken, birkaç denizci ile ahbap olmuştu. Bu adamlar her gün Saideyi yoklamağa geliyor, hattâ yiyip içmesine de bakıyorlardı. Saide tamamile iyileşince kendi kendine Edirneye gitmeğe karar vermişti. Fakat, bir gün odasına uğrayan bu denizci arkadaşlarından Recep isminde biri ona dedi ki:

— Düşman gemileri Bozcaada önünde yatıyor. Bizden aldıkları gemileri de oraya götürdüler. Elimde bir hafif tekne olsaydı.. yapacağımı ben bilirdim.

Saidenin gözleri ışıldadı:

— Elinde bir tekne olsaydı, ne yapardın?

— Düşmanın amiral gemisine kundak atar, yangın çıkarırdım.

— Benim öyle bir teknem olsaydı. Çalı beyi kaçırmağa çalışırdım.

— Çalı beyin kaçırılmasına imkân yok. Çünkü onları şehir içinde hapsetmişler. Fakat, düşman gemilerini kundaklamak, şehre girmekten çok kolaydır.

— Böyl ebir tekne bulursan, beni yanına arkadaş olarak almaz mısın?

— Zaten ben de senin ağzını yoklamağa geldim. Ben bu işi yalnız yapamam, Salde!

Receb, Saidenin de bu fikre temayül gösterdiğini görünce:

— Benim tanıdığım bir küçük yelkenli var amma... Gelibolu muhafızı müsaade etmezse, bu yelkenliyi elde edemeyiz, dedi.

Saide sevindi:

— İbrahim beye bu işi açmağa gelmez. Sen bana o teknenin bulunduğu yeri göster... Ben onu kaçırırım.

O gün iki arkadaş, bu işi birlikte yapmağa karar verdiler. Ve Saidenin ayakları iyileştikten sonra, bir gece limanda demirli duran hafif bir yelken gemisini kimseye sezdirmeden limandan çıkardılar... Yanlarına bir miktar yiyecek aldılar... Kundakları gündüzden hazırladılar. Birer ok tedarik ettiler. Geminin eksiklerini tamamlayıp, gece yarısından sonra Geliboludan Çanakkaleye doğru açıldılar.

Recep o gece yolda soruyordu:

— Bizi kimse gördü mü?

— Görseydi, İbrahim beye haber verirdi.

— Bereket versin ki, topçu kulesi muharebeden harap olmuş. Gözcüler şimdi şehir içine girdiler.

— Limana girip çıkmak serbes olmasaydı, Geliboludan kolaylıkla ayrılamazdık.

Recebin bir endişesi vardı:

— Çanakkaleden geçerken, kale muhafızlarının bizi çevirmesi muhtemeldir.

— Gece geçeriz.

— Top atarlarsa...

— İşaret veririz... Sen merak etme.

— Mahrem işaretler hatırında mı?

— Merak etme... Hepsi hatırımda. Fakat, gündüz geçsek de kimsenin bizi çevireceğini zannetmiyorum.

***

Saide Bozcaada önlerinda

Çanakkaleden çok kolay geçmişlerdi.

Hava çok müsaitti; yelkenini şişirerek boğazdan açılan bu küçük teknenin içinde Receple Saideden başka kimse yoktu. Recep dümeni, Saide yelkeni idare ediyordu. Geminin içine elli kişi ferahca binebilirdi. İki kişinin götürdüğü bu yelkenlide âdeta hiç kimse yok gibiydi... Uzaktan boş görünüyor ve sanki kendi kendine gidiyordu.

İki mahir denizcinin elinde, bir yelkenli, icabında bir Venedik kalyonundan çok daha mühim işler görebilirdi.

Saide yolda giderken:

— Bozcaadaya gece yarısından sonra gideceğiz. Fakat, oraya varmadan, oralardan gelen bir balıkçı kayığını çevirip gemiler hakkında malûmat almalıyız.

Diyordu. Recep de bu fikirde idi.

Zaten Recebin bir endişesi vardı: Karanlıkta amiral gemisini nasıl seçeceğini düşünüyordu.

Saide, Gelibolu muharebesi sıralarında yatakta hasta yattığı için, amiral gemisinin şeklini uzaktan dahi görmemişti. Bereket versin ki Recep, harbe iştirak eden ve ölmeden, esir düşmeden canını kurtarıp Geliboluya dönenlerden biri idi. Amiral gemisini çok iyi tanırdı. Geminin seren direğinde amiral işaretini taşıyan daimi bir mavi fener yanıyordu. Recep gemiyi bu fenerden tanıyacaktı.

Fakat, Bozcadaya yaklaştıkları zaman açıkta balık tutan bir kişilik küçük bir kayık gördüler... Kayıkçıyı çevirdiler. Bu, Bizanslı ihtiyar bir balıkçı olmasaydı, Recep onun donanmaya gözcülük edn bir hafiye olduğuna hükmedecekti. İhtiyar Rum:

— Nereye gidiyorsunuz? diye sordu.

Recep rumca konuştu:

— Bozcaadaya...

— Gece limana girmeğe teşebbüs ederseniz, canınızı yakarlar?

— Niçin?... Limana girmek yasak mı?

— Öyle ya. Siz, muzaffer Venedik donanmasının Bozcaada önlerinde yattığını bilmiyor musunuz?

— Hayır.

— O halde adanın arka sahillerinde geceyi geçirin. Güneş doğduktan sonra limana girersiniz. Sakın dediklerimin aksini yapmayın... Acırım size!

— Gece limana girmek isteyenler ne yapıyorlar?

— Amiral gemisinden top atıp batırıyorlar.

— Amiral gemisi nerde yatıyor?

— Onu çok uzaktan bile görebilirsiniz. Tam limanın ağzında... Ve dört kalyonun ortasında.

Recep ihtiyara teşekkür etti:

— Pekâlâ. Madem ki tehlike var.. Adanın arkasında geceyi geçiririz.

★

Gökyüzü karanlıktı. Rüzgâr biraz sertce esiyordu. Bozcaada önlerine gelmişlerdi.

İki arkadaşın sevk ve idare ettiği bu küçük yelkenli, büyük toplarla mücehhez düşman kalyonları karşısında ne yapabilecekti?

Saide:

— Uzakta duralım... Denize atlayıp kundakları elimizle düşman kalyonlarına atalım... Tekrar dönelim.

Diyordu. Eğer gemide bir kişi daha olsaydı, onu dümene bırakıp, ikisi birden denize atlıyacaktı.

İkisi de iyi yüzücüydü. Su altında uzun müddet durabiliyorlardı.

Recep:

— Ziyanı yok, dedi, nöbetle gideriz.

Deniz kuşu gibi gecenin karanlığında dalgalar arasında dolaştıktan sonra, biraz açıkta durdular.

Saide, önce hangimiz denize ineceğiz diye sordu.

Recep:

— Ben ineyim... Sen kadınsın! Hava biraz serin. Denizde belki fazla kalamazsın!

Dedi. Recebin bu sözü Saidenin canını sıktı; fakat o, Recebin bir iş göremiyeceğini biliyordu.

— Haydi git bakalım.

Diyerek kundaklardan birkaçını Recebe verdi. Recep kundakları bir meşin torba içinde başına asarak denize atladı.

Saide yelkenleri gevşetmiş, dümene geçmişti.

Recep limana doğru sokuldu ve gözden kayboldu.

Saide büyük bir ümidsizlik içinde bu tehlikeli teşebbüsün sonunu bekliyordu.

Eğer düşman amiral gemisinde bir yangın çıkarmağa muvaffak olurlarsa, bu Venediklilerin maneviyatını kıracak bir hâdise teşkil edecekti. Zira düşman donanmasındaki şövalyeler arasında bir ihtilâf çıktığı şayi olmuştu. Şövalyelerden bir kısmı memleketlerine dönmek istiyordu. Diğer kısmı ise: «Buralardan ayrılırsak. Türkler gene baş kaldırır... Onlar balıkçı kayıklarından bile donanma yapmasını bilen insanlardır. Bu mağlûbiyetin intikamını bizden almağa ahdetmişlerdir.» diyordu.

(Arkası var)

Tefrika No. 23

Güzel Gözlü Kız

Aşk ve macera romanı — Nakleden: (Vâ - Nû)

Haydar, kuvvetli ve adaleli kollarile onu bir tüy gibi havaya kaldırdı. Recep, lâmbayı eline aldı. Öne düşüp yol gösterdi.

Bir kapı açtı. Buradan bodruma iniliyordu. İndiler. Saatçi, Leylâyı, bir çuval gibi, karanlık bir köşeye attı. Burada bir kenarda kömür, bir kenarda odun, balta, testere gibi şeyler yığılmıştı. Bir kaç da kırık eşya duryordu. Bazı boş şişeler de mevcuttu.

Recep:

— Kaçak rakı getirmişlerdi... Şurada bir binlik saklamıştım... Çek bakalım, hazret... - diye, büyük bir şişeyi arkadaşına uzattı.

— Amma fazla kaçırma ha... Bir iki yudum elverir...

— Sen o nasihati kendine ver...

Yumruk mezeleriyle ağızlarını sildiler. Sonra şişeyi alarak, yukarı çıktılar. Leylâ karanlıkta kaldı. Fena halde korkuyordu.

Öylece, dehşet içinde bekledi. Kulağı kirişteydi.

Aradan on dakika, bir çeyrek kadar zaman geçtikten sonra, gecenin sükûnu içinde bir otomobilin hayli uzakta durduğunu farketti.

Birkaç dakika sonra da, bahçeden ayak sesleri aksetti.

***

Borsacı, kendini Recebin karşısında görünce silkindi.

Saatçi ise, ziyaretçinin geldiğini farkedince, perdenin arkasına saklanmıştı. Perdenin önünde Leylânın bavulile sepeti duruyordu.

Çaçaron, misafirin önüne büyük bir nezaketle çıktı.

— Safa geldiniz, beyefendi... Yanılmıyorsam Cemal Nermi bey zatı âlinizsiniz?

Borsacı:

— Evet... - dedi.

— Burada benimle karşılaşacağınızı sanmıyordunuz, değil mi, efendim?

— Öyle...

Petrol lâmbasının ışığında alaca karanlık olan odaya şöyle bir baktı.

Vaziyeti meşkûk gördü.

— Leylâ hanım nerede?

— Şimdi çıktı.

Melâhatin kocası, saatini çıkardı.

— Umarım ki uzağa gitmemiştir.

— Yok yok... Şurada... Komşuya Allaha ısmarladık diyor... Bilirsiniz, kadınlar gevezedir... Fazla lâfa tutulmuş olacaktır.

Cemal:

— Peki... — dedi? Ve kapıya doğru bir adım attı; — kendisini bahçede beklerim.

— Niçin efendim?... Orada donarsınız... İnce bir yağmur yağıyor... Rütubet iliklere işliyor.

— Otomobilim var; içine girer, beklerim.

— Emin olun, Cemal Nermi bey, burada kendinizi daha iyi hissedeceksiniz... Kalınız.

— Mersi...

Borsacı karşısındaki adamın kim olduğunu adamakıllı anlıyordu. Bununla beraber, onun fenalık için geldiğini sanmıyordu. Leylâyı da bu yüzden kabahatli görmüyordu. Zira âşığının, son dakikada, vedalaşmak için geldiğini tasavvur ediyordu. Genç kadın, âşığı olan bu erkeği kovmak cesaretini gösterememişti. Onu, sonuncu defa olarak kabul etmişti. Cemal böyle tasavvur ediyordu.

Kapıya doğru yürüdü.

Fakat Recep, artık bu teşrifatı bir yana bırakarak yolunu kesti.

— Müsaade edin, Cemal bey... Sizinle azıcık görüşmek istiyorum.

Borsacı:

— Sizi tanımıyorum ve sizinle bir işim olabileceğini zannetmiyorum... - dedi.

— Zannedin... Şimdi öğrenirsiniz... Her şeyden evvel de kendimi takdim edeyim, müsaade buyurun... Bana Çaçaron Recep derler... Almağa geldiğiniz genç kadının sevgilisiyim...

Cemal Nermi, istihfafla:

— «Sevgilisiyim» demeyin, «sevgilisi idim» deyiniz... - diye düzeltti.

Çaçaron, alaycı alaycı:

— Bu sözünüz, acaba, benim yerimi tuttuğunuza mı delâlet ediyor?

— Hayır efendim... Bunun böyle olmadığını da iyice biliyorsunuz...

— Biliyorum, biliyorum... Leylâ anlattı... Ayrılacağımız sırada buna inanmış gibi de görünüyorum. Lâkin beni olduğumdan da daha safdil saymamalısınız...

— Yapacağım işleri size anlatmak zaruretini kendimde duymuyorum... Gönlüm nasıl dilerse öyle yaparım... Buna rağmen şunu da söyliyeyim: Ben fena bir harekette bulunmuyorum. Tamamiyle hüsnüniyetle hareket ediyorum.

Recep, başını salladı:

— Ne yaparsınız, beycağızım... söylediklerinize inanamıyorum... Bana pek kurnaz bir adam hissini veriyorsunuz... Kız hoşunuza gitti... Allah versin, karınız da var... Aptal kafasını allak bullak edecek birçok hikâyeler anlatmışsınız... Neticede beni bıraktı, gidiyor...

Cemal Nermi, başını vakarla kaldırdı:

— Bu tarzda benimle konuşmanıza müsaade edemem.

— Hey hey... Kabarmayın... Aramızda anlaşmamız da mümkündür... Bunu da haber vereyim... Asla kıskançlık meseleleri çıkarmıyacağıma emin olabilirsiniz.

— Bundan şüphe etmiyorum... Aksi takdirde şimdiye kadar takip ettiğiniz yolla zıd bir iddiaya girişmiş olurdunuz...

Cemalin muhatabı birdenbire kızmış gibi göründü:

— Hey, buraya bak, hemşerim... Benim seninle başka türlü konuşmamı istemiştin... Amma doğrusu senin konuşuş tarzın da hiç hoşuma gitmiyor... Evvelâ, ben, sandığın gibi bir adam değilim... Meslek sahibiyim... Seyyah tercümanlığı yapıyorum... Ecnebi diller bilirim... Şayet şu sırada seyyahlar gelmiyorsa kabahat benim değildir. Herkes senin gibi sermaye sahibi değil ki, borsada enayilere kazık atsın.

Borsacı:

— Ben kimseye kazık atmam...

— Öyleyse niçin ansızın İstanbuldan ayrılıyorsun?... Kim bilir kimlere taktın.

— Kimseye borcum yok... Fakat sana ne demeğe hesap vereyim?

Cemal Nermi, küstahlığın bu derecesine artık fena halde içerlemişti.

Recep, bu derece ileri vardığına pişman olmuş gibi göründü.

— Hakkınız da yok değil... - dedi. - Fakat asabiyetimin sebebini de anlamalısın... Leylâyı yakından gördünüz, tanıdınız... Onu seviyorum; ayrılmak ağır geliyor. (Arkası var)

Günlük Borsa

ESHAM ve TAHVİLÂT - KAMBİYO ve NUKUD FİATLERİ

23 Mart 1941

DEVLET BORÇLARI

	L. K.
% 7,50 933 Türk borcu I. II. III.	18.85
» » 1938 ikramiyeli	19.95
» » 1933 İkramiyeli Ergani A. B. C.	20.17
» 7 1934 Sivas-Erzurum 1	19.32
» » 1934 Sivas-Erzurum 2-7	19.42
» 2 1932 Hazine bonoları	60.50
» » 1934 » »	15.50
» » 1935 » »	29.50
» 1938 » »	52.87
A. Demiryolu tahvili I-II	42.50
» » III	41.50
A. Demiryolu mümessil senet	38.50
Haydarpaşa limanı	44.50
H. limanı mümessil senedi	40.50

HİSSE SENETLERİ

T. C. Merkez bankası	109.—
T. İş bankası nama muharrer	10.15
T. İş bankası (hamile alt)	10.45
T. İş bankası mümessil his.	103.—
A. Demiryolları şirketi (% 60)	22.50
A. Demiryolları şirketi (% 100	37.50
Eskihisar çimento şirketi	7.60
Şirketi Hayriye	26.—
Şirketi Hayriye temettü	21.—

ECNEBİ TAHVİLLERİ

Kredi Fonsiye 1903 (sigortalı)	112.—
» » 1911	102.50
» » Amorti	60.—
» » Kupon	1.25

NUKUT

Türk altını	24.90
Külçe altın bir gramı	3.28
Osmanlı bankası (banknot)	2.50

KAMBİYO

Londra üzerine 1 sterlin	5.22
Nevyork üzerine 100 dolar	129.20
Cenevre üzerine 100 frank	29.98
Atina üzerine 100 drahmi	0.9955
Madrid üzerine 100 pezeta	12.89
Belgrad üzerine 100 dinar	3.1625
Yokohama üzerine 100 yen	31.0175
Stokholm üzerine 100 kuron	30.8875

ANKARA RADYOSU

25 mart salı öğle ve akşam

12,30 Program. 12,33 Türkçe plâklar, 12,50 Ajans haberleri, 13,05 Türkçe plâklar, 13,20 Karışık program (Pl.) 18.03 Cazband (Pl.), 18,30 Konuşma (Çifçinin saati). 19 Ses ve tel birliği korosu, 19,30 Ajans haberleri, 19,45 Ziraat takvimi, 19.50 Muhtelif şarkılar, 20,15 Radyo gazetesi. 20,45 Salon orkestrası, 21,30 Konuşma, 21,45 Meydan faslı, 22,30 Ajans ve borsa haberleri, 22,45 Dans müziği (Pl.).

26 mart çarşamba sabahı

8 Program, 8,03 Ajans haberleri, 8,18 Hafif parçalar (Pl.), 8,45 Ev kadını.

BULMACAMIZ

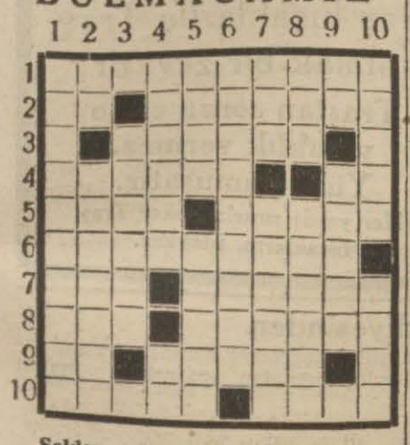

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Yatıştıran.
2 — Hane - Türkiyenin Asyadaki arazisi.
3 — Alaturka musikide bir makam.
4 — Büyük köşk - İbrahimin başı.
5 — Başına «K» gelirse sıtma ilâcı olur - Bir kadın ismi.
6 — Portakal fasilesi.
7 — Ödeme - Çoluk çocukla beraber.
8 — İç çamaşırlarından - Başına «G» gelirse elbise olur.
9 — Bir âzamız - Köylünün elbirliğile yaptığı iş.
10 — Seçilmiş - Limon lezzeti.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı

1 — Salata, Da, 2 — Asitasetik, 3 — Limonatacı, 4 — Atom, Barem, 5 — Tan, Pijama, 6 — Asabiye, 7 — Etajer, Üs, 8 — Tara. Ada, 9 — Dicemlüdba, 10 — Akıma. Saat.

YENİ NEŞRİYAT:

Binnaz

Tanınmış şairlerimizden B. Yusuf Ziya Ortaç'ın «Binnaz» isimli üç perdelik manzum trajedisi Akbaba kütüphanesi edebiyat serisinin ikinci kitabı olarak, pek itina ile hazırlanmış bir cild halinde intişar etmiştir. Bir çok defa Türk sahnesinde oynanmış pek beğenilmiş olan bu kıymetli eseri edebiyatla meşgul karilerimize tavsiye ederiz. Fiati 30 kuruştur.

BENİM ÜNİVERSİTELERİM

Büyük Rus ediplerinden Maksim Gorki'nin dünya ölçüsünde tanınmış olan bu meşhur eseri, muharrir arkadaşlarımızdan Hasan Ali Ediz tarafından Rusça aslından Türkçemize çevrilmiştir. Remzi Kitapevi neşriyatından olan bu eseri, okuyucularımıza tavsiye ederiz. Fiati 50 kuruştur.

AKŞAMIN KÜÇÜK İLANLARI

KÜÇÜK İLÂNLAR

Fevkalâde ahvalin devamı müddetince gayri muayyen günlerde haftada iki veya üç defa neşredilecektir.

1 — İŞ ARIYANLAR

MUHASİP — Lisan bilir çok tecrübeli bir muhasib günde bir saat çalışmakla muhasebenizi ehven fiatla temin eder. Akşama kâtip rümuzuna müracaati. — 7

İŞ ARIYORUM — Eski ve yeni türkçesi mükemmel askerlikle ilişiği yok. Her ne iş olursa olsun yapmağa muktedir ailesi kalabalık bir Türk genci iş arıyor. Kurtuluş Elmas traş sokak 9 No. Emin Hakkı Agalar.

BİR BAYAN İŞ ARIYOR — Eski ve yeni yazıyı iyi okur yazarım. Hariçte bir erkek gibi çalışamıyorum. Kimsesiz bir bayan ve yahud bir bayın ev işlerini deruhte edebilirim. Taşraya da giderim. Arzu edenlerin şu adrese mektupla müracaatlarını rica ederim. Fındıklı Molla Bayırı No. 16 Melâhat — 1

İŞ ARIYORUM — 45 yaşında bir Türk eski ve yeni yazıyı okur ve yazarım. Arabî ve farisi lisanlarile konuşabilirim. İçki ve tütün kullanmam. Kazanılmamış haklardan nefret ederim. Manevî mesuliyeti olmayan bir işi olan erbabına bir tecrübe kâfidir. Akşamda (Dağıstanlı) rümuzuna mektupla müracaat.

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

BAYAN ARANIYOR — Küçük apartımanda yalnız bir kişinin ev işlerine bakacaktır. Akşamda A. T. rümuzuna müracaat. — 1

KADIN AŞÇI ARANIYOR — Şişlide oturan iki kişilik bir aile için kadın aşçı isteniyor. Ayda yirmi lira verilecektir. Gayet iyi yemek pişirmek ve iyi hamur işi bilmek şarttır. Bu şartı haiz olmayanlar beyhude müracaat etmemelidirler. (Bonservisle müracaat yeri: Her gün öğleye kadar Şişlide Küçükbahçe sokağında 3 numaralı ev.)

MAKİNİST ARANIYOR — Armür veya Cakarlış dokuma makinalarından anlayan ayar ve işletmesini bilen makinist lâzımdır. Telefon 21242 — 2

3 — SATILIK EŞYA

HALI — İyi cinsten İRAN halıları alınıyor. Posta kutusu 261 e müracaat. — 9

ESKİ VEYA BOZUK — Her marka radyolar piyasadaki en meşhur markaların 1941 modelleri ile en uygun şeraitle tepdil edilir Akşamda Radyo rümuzuna mektupla müracaat. — 8

SATILIK İKİ KAMYON — Bir tanesi Fordson marka bir tanesi 33 model Ford marka karüserili fakat lâstiksiz iki kamyon satılıktır. Her gün 20992 Telefonla Hakkı Özak'a müracaatı. — 2

SATILIK MÜCELLİD MAKİNELERİ — Otomatik pedal makas, büyük dikiş kambura dosya zarfı makinesi müteaddid motörler kutu makinesi Marpuççularda 31 No. Mehmed Rizaya müracaat. — 3

SATILIK DİZEL MOTÖRLERİ — Üç tanesi 55 beygirlik, bir tanesi 70 beygirlik kara ve deniz vasıtalarında kullanılır mükemmel bir halde dört aded (Mercedes - Benz) marka Dizel motörleri satılıktır. Her gün Tel: 20992. Hakkı Özaka müracaat. — 2

SATILIK PİYANO — Yeni bir Alman piyanosu içi yukardan aşağı demir ve çapraz olarak satılıktır. Taksim Tarlabaşı Yağhane sokak No. 50 müracaat

HAVAGAZI FIRINI ALMAK İSTENİYOR — Üstü çift ocaklı. müstamel veya yeni olabilir. 49366 numaraya telefon edilmesi. — 3

4 — Kiralık - Satılık

EMLÂKİŞ — Kızıltoprakta Kayışdağı caddesinde dört buçuk dönüm arazi 3000 liraya satılıktır. Dosya No. 456.

Merkez: Galatasaray lisesi karşısında No. 184 Emlâkiş. Telefon: 49010 Eminönü Anadolu han No. 6 Emlâkiş. Telefon: 24694

VANIKÖYÜNDE — Çok muntazam ve bahçeli sekiz odalı bir yalı satılıktır. Dosya No. 454

Merkez: Galatasaray lisesi karşısında No. 184 Emlâkiş. Telefon: 49010 Eminönü Anadolu han No. 6 Emlâkiş. Telefon: 24694

KADIKÖYÜNDE — Deniz ve Kalamış koyuna nazır iki bölüklü bahçeli ahşap bir köşk 4000 liraya satılıktır. 797 metre murabbaı sahası vardır. Dosya No. 417

Merkez: Galatasaray lisesi karşısında No. 184 Emlâkiş. Telfon: 49010 Eminönü Anadolu han No. 6 Emlâkiş. Telefon: 24694

BAKIRKÖYÜNDE — İstasyonda on odalı güzel bir ev 5000 liraya satılıktır. Dosya No. 452

Merkez: Galatasaray lisesi karşısında No. 184 Emlâkiş. Telefon: 49010 Eminönü Anadolu han No. 6 Emlâkiş. Telefon: 24694

CAĞALOĞLUNDA — Çok muntazam yapılmış kârgir ve apartımana ifrağ edilebilir on iki odalı ev satılıktır. Kalorifer, sıcak su, telefon tesisatı olduğu gibi döşemeleri parkedir. 258 M2 sahası vardır. 110 M2 bahçesi mevcuttur. Cephesi bahçe ile beraber 16 metredir. Evin vaziyetine nazaran satış bedeli çok müsaittir. İstical lâzımdır. Dosya No. 455.

Merkez: Galatasaray lisesi karşısında No. 184 Emlâkiş. Telefon: 49010 Eminönü Anadolu han No. 6 Emlâkiş. Telefon: 24694

YAKACIKTA — Tamamen ovaya ve denize hâkim dokuz odalı bir köşk 3500 liraya satılıktır. Dosya No. 451

Merkez: Galatasaray lisesi karşısında No. 184 Emlâk iş. Telefon: 49010 Eminönü Anadolu han No. 6 Emlâkiş. Telefon: 24694

BEYOĞLUNDA — Caddeye yakın merkezi bir yerde senede 1752 lira iradı olan bir apartıman 20,000 liraya satılıktır. Dosya No. 450

Merkez: Galatasaray lisesi karşısında No. 184 Emlâk iş. Telefon: 49010 Eminönü Anadolu han No. 6 Emlâkiş. Telefon: 24694

1200 LİRAYA — Balatta iyi bir mevkide üç odalı kârgir bir ev satılıktır. Dosya No. 448

Merkez: Galatasaray lisesi karşısında No. 184 Emlâkiş. Telefon 49010 Eminönü Anadolu han No. 6 Emlâkiş. Telefon: 24694

NİŞANCADA — Beş odalı kârgir ev 3500 liraya satılıktır. Dosya No. 441

Merkez: Galatasaray lisesi karşısında No. 184 Emlâkiş. Telefon 49010 Eminönü Anadolu han No. 6 Emlâkiş. Telefon: 24694

EMİRGÂNDA — Çok güzel bir mevkide yedi odalı muntazam bahçeli kârgir bir köşk satılıktır. Dosya No. 415 dir.

Merkez: Galatasaray lisesi karşısında No. 184 Emlâkiş. Telefon: 49010. Eminönü Anadolu han No. 6 Emlâkiş. Telefon: 24694

BEŞİKTAŞTA — Caddede kârgir bir apartıman ve ahşap ev dükkânlarile beraber satılıktır. İradı iyidir. Dosya No. 400

Merkez: Galatasaray lisesi karşısında No. 184 Emlâkiş. Telefon: 49010. Eminönü Anadolu han No. 6 Emlâkiş. Telefon: 24694

ARNAVUTKÖYÜNDE — Denize nazır kârgir altı odalı bir ev satılıktır. Dosya No. 444

Merkez: Galatasaray lisesi karşısında No. 184 Emlâkiş. Telefon: 49010. Eminönü Anadolu han No. 6 Emlâkiş. Telefon: 24694

DEVREN SATILIK — Pangaltıda iyi işlek bir halde bir kebabçı dükkânı satılıktır.

Merkez: Galatasaray lisesi karşısında No. 184 Emlâkiş. Telefon: 49010

ÜSKÜDARDA — Çok merkezi bir yerde tamamen denize nazır tramvay durağı önünde iyi randımanlı iki kat üzerine kârgir bir ev apartıman tarzında 9000 liraya satılıktır. Dosya No. 447

Merkez: Galatasaray lisesi karşısında No. 184 Emlâkiş. Telefon: 49010. Eminönü Anadolu han No. 6 Emlâkiş. Telefon: 24694

ÇAMLICADA— Altunî zadede bir buçuk dönüm bahçesi bulunan dönümden hariç 2 katlı Marmaraya nazır bakımlı bir köşk 6000 liraya satılıktır. Müştemilâtı çok güzeldir. Asrî ahırı vardır. Dosya No. 113

Merkez: Galatasaray lisesi karşısında No. 184 Emlâkiş. Telefon: 49010. Eminönü Anadolu han No. 6 Emlâkiş. Telefon: 24694

1500 LİRAYA — Beşiktaşta Muradiyede kârgir bahçeli güzel 5 odalı bir ev satılıktır. Acele ediniz. Dosya No. 462

Merkez: Galatasaray lisesi karşısında o. 184 Emlâkiş. Telefon: 49010 Eminönü Anadolu han No. 6 Emlâkiş. Telefon: 24694

KÖŞK ALINACAK — Göztepe Erenköyde vesaiti nakliyeye yakın elektrik ve havagazını havi işlenmiş bahçeli ve ağaçlıklı 4-5 dönüm arazi ve 4-5 odalı mutedil fiatlı bir köşk satın alınacaktır. Satmak isteyenler adres ve son fiatla Akşam gazetesi E. K. G. adresine mektupla müracaat.

ACELE SATILIK APARTIMAN — Cihangirde Alman hastanesi bahçesi karşısında Güneşli sokak elli altı numaralı köşebaşı mücedded her konforu havi senevi dokuz yüz lira iradı bulunan bina acele satılıktır. Taksim İstiklâl caddesi kırk üç numaralı dükkânda şekerci Ali Dilere müracaat. — 2

KİRALIK APARTIMAN DAİRESİ — Nişantaş teşvikiye camisi arkasında Çinar caddesinde on bir numaralı Fehmi apartımanının beş odalı denize nazır güneşi bol dairesi kiralıktır. On numaralı dairesinde mukim sahibine müracaat. — 3

30 KURUŞA METRESİ ARSA — Göztepede büyücek bir arsa metresi 30 kuruşa kati satılıktır. Kuyu elektrik kumpanya suyu ve nezareti mükemmeldir denizi görür her türlü vesaiti nakliyeye yakındır. Göztepede fırın karşısındaki kahvede dellâl İsmail ile Şaşkınbakkalda berber İsmaile müracaat. — 2

ÜSKÜDARDA SATILIK KÖŞK — 4 odalı 15 dönüm bahçe 7 dönüm bağ mütebakısı meyvalık tatlı su kuyusu elektrik tesisatı mevcud Üsküdar Kısıklı tramvay durak yerinde mahallebici M. Tipi telefon: 60670 — 1

MOBİLYELİ KİRALIK DAİRE — Taksimde Topçu caddesinde Uygun apartımanının 2 numaralı konforlü dairesi eşyasile beraber yazlığı kiraya verilecektir. Hergün sıcak suyu vardır. İçindekilere müracaat. — 8

SATILIK ARSA — Samatyada Hacı Hüseyinağa mahallesi camii şerif sokağında 14/1 numaralı 3.018 M2 mesahai sathiyesinde arsa ucuz fiyatla satılıktır. Taliplerin Akşamda F. M. rümuzuna mektupla müracaat. — 3

SATILIK ARSA — Bağdad caddesi Erenköy tramvay istasyonunda yirmi iki metre yüzü ve muntazam duvarı bulunan güzel bir arsa satılıktır. Talip olanlar Kızıltoprakta elektrik deposu karşısında 134 No. ya müracaat eylemeleri.

KİRALIK — Taksim, Lâmartin caddesinde Şen apartımanının altı odalı tam konforu havi 7 No. lu dairesi moble, buz dolabı ve radyosile birlikte altı ay için devredilecektir. Mezkûr mahalle müracaat.

SATILIK KÂRGİR EV — 4 kat üzerine 7 oda elektrik, havagazı, Terkos ve kalorifer tesisatını muhtevi caddeye yakın altında dükkânı olan İtalyan tarzı mimarisinde apartıman tarzında mükemmel bir ev satılıktır. Osmanbey Rumeli caddesi 138 No. içinde sahibine müracaat. — 1

SATILIK BİNA — Maçkada Bayır sokağında apartıman tarzında her katta banyo hava gazı su bahçe nezaretli güneşli ayda 47 buçuk lira kirası olan 78 numaralı bina satılıktır. Talip olanların içinde bay Celâla müracaatları.

ACELE DEVREN SATILIK FOTOGRAFHANE — İstanbul Divanyolu 99 numara Foto artist içindekilere müracaat.

DEVREN SATILIK DÜKKÂN — Eminönü - Bebek tramvay durağı karşısında her işe elverişli hâlen Balkan kahvesi olup eşyalı veya eşyasız acele satılıktır. — 3

KİRALIK APARTIMAN ARANIYOR — Taksim civarında denize nazır mobili (telefonlu müreccahtır) 4 veya 5 odalı bir apartıman aranıyor. Kiraya vermek isteyenler apartımanın mevkii ve müştemilâtı hakkında sarih malûmatı Maçka Narmanlı apartımanı zemin kat 3 numaraya yazmaları veya 60931 No. ya telefonla bildirmeleri. — 1

SATILIK AHŞAP HANE — 4 oda büyük sofa ve taşlık biraz bahçe terkos elektrik ve havagazı vardır. Cerrahpaşa Küçük Mühendis sokak No. 9 sabahları 8 den 12 ye kadar içindekilere müracaat. — 1

DEVREN SATILIK BAKKAL DÜKKÂNI — Hastalık dolayısile 20 senelik işlek iyi kâr temin eden dükkân içindeki mallar ve mostralarla satılıktır. Pangaltı Altınbakkal Cebeltopu sokak No. 26

CEVİZLİKTE SATILIK ARSA —Cevizlik istasyon yakınında 20 dönüm denize nazır arsa acele satılıktır. Göztepe fırın karşısındaki kahvede dellâl İsmail ile Şaşkınbakkalda berber İsmaile müracaat. — 2

KİRALIK EV — Anadoluhisarında iskeleye 300 adım mesafede bol güneş, hava, manzara ve bahçe 5 büyük ve ferah odalı ev kiralıktır. Anadoluhisarı Otağtepe caddesi 6 No. — 2

5 — MÜTEFERRİK

TERCÜMELER YAPTIRILACAK — Basit ibareli İngilizce metinler el yazısile Türkçeye çevirtilecek. (Ankara: P. K. 507 G. R.) — 2

PİYANO DERSİ — Yüksek tahsildeyim. Konservatuarın birinci devresini bitirdim. Klâsik ve emin usulle ders veririm. Müracaat, Çemberlitaş, Peykhane sok. Tıp talebe yurdu 1 ci şube 1870 Ahmet Berksü — 1

TENEKE KUTU FABRİKALARININ NAZARI DİKKATİNE — Fazla miktarda kutu yaptıracağız elinde stok bulunanlar da müracaat edebilir. Alâkadarların Beşiktaş Nail Halit Eczanesine müracaatları. — 2

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden

A. — B. D. — Radyo — E. K. G. — M. E. S. — Z. Z. —

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları rica olunur.

Fabrika ve matbaaya elverişli bir BİNA SATILIKTIR

Cağaloğlunda fabrika ve matbaa ittihazına elverişli betonarme yeni bir bina satılıktır. «Akşam» idaresine müracaat: Telefon: 20681

Fen Memuru yetiştirmek üzere memur tayini hakkında ilân

Maliye Vekâletinden:

«I»

6/9/940 tarih ve 2/4605 numaralı resmi gazetede münteşir, 17/8/940 tarih ve 14177 numaralı kararnameye bağlı toprak tevzi talimatnamesinin tatbiki için teşkil edilen ve edilecek olan komisyonlarda istihdam edilmek üzere yetiştirilmek için tapu ve kadastro U. müdürlüğü fen tatbikat mektebinde stajları temin edilmek üzere memur alınacaktır. Bu memuriyete talip olanlardan aranan şartlar ve vesaik aşağıda gösterilmiştir.

«II»

Aranan şartlar

1 — Yaşı 40 dan fazla olmamak;

2 — En az lise 10 uncu sınıfta veyahut bu dereceye muadil diğer bir mektepte tahsil görmüş olmak;

3 — Halen resmi bir dairede müstahdem ise, infikâk için muvafakat almış olmak ve sicili itibarile kendisinden istifade edileceği anlaşılmak;

«III»

Müracaat şekli

Yukardaki şartlarla haiz bulunan taliplerin, aşağıda yazılı vesikaları bir istida ile en geç 20 Mayıs 1941 tarihine kadar Maliye Vekâletine «Millî Emlâk» göndereceklerdir.

1 — Nüfus hüviyet varakası «aslı veyahut noterce veya resmî bir makamca musaddak sureti»

2 — 6 kıt'a fotoğraf «altı buçuk dokuz eb'adında»

3 — Mektep tasdikname veya şahadetnamesi «aslı veya musaddak sureti»

4 — Memuriyette bulunmuş ise, tasdikli sicil karnesi veyahut bulunduğu memuriyetler için ayrı ayrı vesikalar;

5 — Sıhhî durumunun köylerde ve her iklimde vazife ifasına elverişli olduğuna dair bir hükûmet veya belediye doktorluğu raporu.

6 — C. Müddei umumîliğinde mahkûmiyeti olmadığına dair vesika «istida zirine müddei umumîlikçe tasdikli meşruhat verilmesi kâfidir»

7 — Hüsnühal kâğıdı;

8 — Askerlik vesikası «nüfus hüviyet varakasında varsa ayrıca istemez.»

9 — Talip olan şahıs resmî bir dairede müstahdem ise, ayrılmasında mahzur olmadığına dair vesika «talebe müteallik istida ve merbutu vesikaların o daire vasıtası ile gönderilmesi halinde ayrıca muvafaktnameye mahal yoktur.»

10 — Aşağıda yazılı şekilde teahhütname; «Bu teahhütnamedeki müteselsil kefilin resmî dairelerden veyahut ticarî, malî veya sınaî müesseselerde müstahdem olması şarttır.»

NOT: Bu kefaletname noterce resen tanzim olunacaktır.»

«IV»

Taahhütname

Maliye Vekâletince toprak tevzi talimatnamesinin tatbiki için teşkil edilecek komisyonlarda istihdam edilmek üzere, fen memuru olarak yetiştirilmek için bir vazifeye tayin edilerek talim ve staj maksadı ile tapu kadastro fen mektebinde talim ve tahsilim neticesinde bu mektepten mezun olamaz veyahut mektepten mezun olduktan sonra beş sene müddetle hizmet ifa etmez veyahut istihdam edildiğim vazifeden istifa eder veya idare hizmetimde memnun olmayarak vazifeme nihayet verirse hem cezai şart ve hem de tazmin mahiyetinde olmak üzere, yedi yüz elli lira ödemeği ve bunun için hakkımda dava ikamesine ve ilâm istihsaline lüzum olmadan bu taahhütnamenin icraya vaz'ı veyahut hazineden alacağım varsa bu alacağımdn def'aten takas ve mahsubu; ve yine bu taahhütnameden mütevellit her hangi bir ihtilâf için dava ikamesine lüzum hasıl olursa bu davanın Ankara mahkemelerince rüyetini kabul ve taahhüt ediyorum.

Adres:

Nüfus hüviyet varakasındaki hüviyeti;

. . . . . nin cezai şart olarak taahhüt ettiği yedi yüz elli liraya kadar aynı şartlarla müteselsil kefil olarak kefalet ederim.

Kefilin meslek ve adresi:

Nüfus hüviyet varakasındaki hüviyeti

«V»

Kabul edilecek taliplere, mektepte her ay devam edecek stajları müddetince aylık 50-60 lira ücret ve mektepten mezuniyetini müteakip liyakat derecelerine ve teadül kanunu esaslarına göre 100-150 aylık ücret verilecektir. (1638 — 2211)

YANICI MADDE ALINACAK

Z. V. Ziraî Kombinalar Kurumu Müdürlüğünden:

150	Ton	Motorin
1.000	Büyük teneke benzin	
1.000	Büyük teneke petrol	

Muhammen bedeli «37.000» lira olan yukarıda cins ve mikdarları yazılı üç kalem yanıcı madde Ankarada tesellüm edilmek üzere kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır.

Kat'i ihale 10. Nisan. 1941 perşembe günü saat 14 de Z. Vekâleti binasında merkez satınalma komisyonunda yapılacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin «2.775» liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesika ve tekliflerini 10. Nisan. 1941 perşembe günü saat 13 e kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır. (1655) (2274)

YANICI MADDE ALINACAK

Z. V. Ziraî Kombinalar Kurumu Müdürlüğünden :

150	Ton	Motorin
1000	Büyük teneke benzin	
1000	Büyük teneke petrol	

Muhammen bedeli 33.000 lira olan yukarıda cins ve mikdarları yazılı üç kalem yanıcı madde Eskişehirde tesellüm edilmek üzere kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır.

Kat'i ihale 10. Nisan. 1941 perşembe günü saat 14 de Z. Vekâleti binasında merkez satınalma komisyonunda yapılacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 2475 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesika ve tekliflerini 10. Nisan. 1941 perşembe günü saat 13 e kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır. (1656) (2275)

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden :

İstanbul elektrik, tramvay ve tünel işletmeleri demir yolları şubesine 250 kuruş gündelikle on usta kaldırımcı alınacaktır.

Taliplerin nüfus hüviyet cüzdanı, hüsnü hal ve sağlık raporları ile birlikte Metro han zemin katında zat işleri müdürlüğüne müracaatları lüzumu bildirilir. (2298)

Yassı Ada satılıyor

Marmaranın incisi olan YASSI ADA'yi *Emlâkiş* satışa çıkarmıştır. 25,000 M 2 sahası olan bu adada imar faaliyeti başlıyacaktır.

Galatasaray lisesi karşısı No. 184, Telefon: 49010.
Eminönü Anadolu Han No. 6, Telefon: 24694.

HASAN

KUVVET SURUBU

Terkibinde IYOD, TANEN ve Glisero Fosfat vardır.

KANSIZLIĞA,

VEREME

istidadı olanlara ve

SINIR

hastalıklarına karşı kullanılır.

Eczanelerde bulunur.

Küçük şişe 60,
Büyük şişe 100 kuruştur.

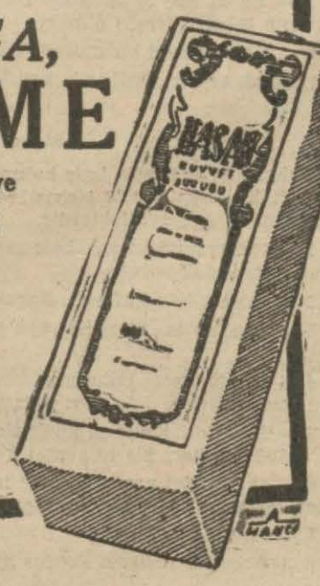

NEVROZİN

Bulunan eve BAŞ ve DİŞ AĞRISI, GRİP, NEZLE gibi hastalıklar girmez.

Başınız ve dişiniz ağrımıya başladı mı, hemen gir kaşe

NEVROZİN

Alınız. Birşeyiniz kalmaz.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Dr. İhsan Sami

Öksürük Şurubu

Öksürük ve nefes darlığı, boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâçtır.

Herkes kullanabilir.

Dr. Horhoruni

Eminönü Nimet Abla gişesi karşısındaki muayenehanesinde hastalarını kabul eder.
Telefon: 24131.

ZAYİ — 19/3/941 tarihinde hüviyet varakamla beraber 1106 No. lı pasomu kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Elektrik idaresi Rölavaj servisinde
Necdet Topçu

Askerlik işleri

Yerli Eminönü Askerlik Şubesinden:

Aşağıda adları yazılı yedek subayların kayıtları tetkik edilmek üzere nüfus cüzdanları ve ellerindeki vesikalarla 2777 numara ile şubeye müracaatları.

1 — Tabib teğmen (45069) Mustafa oğlu Ferruh 324 Çeşme

2 — Tabib teğmen (45020) Ahmet Rüştü oğlu Asım 325 Giresun.

3 — Levazım teğmen (39600) Kâmil oğlu Nuri 321 Bursa

PERDE
ve
SAHNE
aylık
Sinema ve Tiyatro
Mecmuası
Çıkaran: NEYİRE ERTUĞRUL
1 Nisanda çıkıyor.

İnebolu asliye hukuk mahkemesinden: 27/118

Müddei İnebolunun Digöz köyünden Salcı oğlu Salihin o köyden olup ikametgâhı meçhul bulunan karısı Şerife aleyhine açmış olduğu boşanma davasının görülmekte olan muhakemesi sonunda Şerifenin davacı ile aralarında müşterek hayatın çekilmez bir hale gelmesini mucip olacak derecede şiddetli bir geçimsizlik baş göstererek kabahatlı olan mumaileyhanın kocasının evini terkedip semti meçhule giderek ayrı yaşadığı ve kendisile birlikte yaşamağı çekilmez bir hale koyacak derecede haysiyetsiz bir hayat sürdüğü tebeyyün ettiğinden kanunu medeninin 131 - 134 - 135 - 150 - 95 - 96 cı maddelerine tevfikan aralarındaki evlilik rabıtasının kaldırılarak boşanmalarına ve 3113 kuruş masarifi muhakemenin de müddeialeyhaya aidiyetine temyizi kabil olmak üzere 21/6/940 tarihinde davacının yüzüne karşı müddeialeyhanın gıyabında karar verilmiş olduğundan keyfiyet tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

ZAYİ — Fatih askerlik şubesinden aldığım askerlik tezkeremi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

329 tevellütlü Enver Yükselir

SANİN

Dünyanin En Mükemmel Diş Macunudur.

SAĞLAM DİŞLER VE AĞIZ BAKIMI MUTLAKA
RİDA DİŞ SUYU
KULLANMAKLA OLUR. SABAH VE GECE YATARKEN MAHLULUNUN FIRÇA İLE İSTİMALİ MİHANİKİ OLARAK DİŞLERİN TEMİZLENMESİNİ VE MÜSTAZARIN MAYİ HALİNDE BULUNMASI İTİBARİ İLE DE FIRÇA AKABINDA GARGARASI DİŞ VE DİŞ ETLERİN EN DERİN YERLERİNE GİREREK KORUNMASINI TEMİNEDER

MARVİN İsviçre presizyon saatleri Altın - Metal
LUXOR Radyoları ZET Havagazı ocakları - AEG
Elektrik saatleri - Bisikletler - Avizeler

OSMAN ŞAKAR ve Şkl.

TAKSİTLE SATIŞ Galata Bankalar - Beyazıt - Kadıköy

Memur ve Fen Memuru Alınacak

Maliye Vekâletinden:

«I»

6/9/1940 tarih ve 4605 numaralı Resmi Gazetede münteşir, 17/8/940 tarih ve 2/14177 numaralı kararnameye bağlı toprak tevzi talimatnamesinin tatbiki için teşkil edilen ve edilecek olan komisyonlarda çalıştırılmak üzere A. — Reis: B «Âza; C «Fen memuru alınacaktır.

Bu memurlara, yol masrafları hariç, ayda maktuan verilecek ücretin âzami miktarı:

Reise: 175
Âzaya: 150
Fen memuruna: 150

«II»

Aranan şartlar

Reisten:

1 — Yaşı 60 tan fazla olmamak;

2 — Defterdarlık, tapu grup müdürlüğü, malmüdürlüğü, vilâyet tapu sicil muhafızlığı, veyahud bu vazifelere muadil adli veya mali hizmetlerde bulunmuş olmak;

3 — Sicil itibarile hizmetinden istifade edilebileceği anlaşılmak;

Âzalarda:

1 — Yaşı 60 dan fazla olmamak;

2 — Mal müdürlüğü, sicil muhafızlığı. Nahiye müdürlüğü, arazi tahrir komisyonu reisliği veyahud bu vazifelere muadil adli veya mali hizmetlerde bulunmuş olmak;

3 — Sicil itibarile hizmetinden istifade edebileceği anlaşılmak;

Fen memurlarında:

1 — Yaşı 55 den fazla olmamak;

2 — Tapu ve kadastro veya Nafia veya imar veyahud askeri harita U. müdürlüğü hizmetinde bir sene fen memurluğu yapmış olmak; veyahud da Nafia veya tapu ve kadastro fen tatbikat mekteplerinden mezun olmak;

3 — Sicil itibarile hizmetinden istifade edilebileceği anlaşılmak;

«III»

Müracaat şekli

Yukarıda yazılı şartları haiz bulunanlar, bir istida ile aşağıdaki vesaiki en geç 15/4/941 tarihine kadar Maliye Vekâletine «Milli Emlâk» göndereceklerdir.

Komisyonların derhal teşkili mukarrer olduğundan, aranan evsafı haiz olanlar müracaat sırasına göre tayin kılınacaklardır.

«IV»

Aranan vesaik

1 — Nüfus hüviyet varkası «Aslı veyahud noterce veya resmi bir makamca musaddak sureti.»

2 — 6 kıta fotoğraf «Altı buçuk dokuz eb'adında»

3 — Mektep tasdikname veya şahadetnamesi «Aslı veya musaddak bir sureti»

4 — Bulunduğu memuriyetlere aid vesaikin aslı veyahud musaddak sureti «Tasdikli sicil karnesi veyahud musaddak sureti kâfidir.»

5 — Sıhhî durumunun her iklimde ve köylerde vazife ifasına müsait olduğuna dair hükûmet veya Belediye doktorluğu raporu;

6 — C. Müddeiumumiliğinden mahkûmiyeti olmadığına dair vesika «istida zirine müddeiumumilikçe tasdikli meşruhat verilmek suretile de olabilir.»

7 — Hüsnühal kâğıdı;

8 — Askerlik vesikası «Nüfus hüviyet varakasında varsa ayrıca istemez.

9 — Talip olan şahıs bir resmi bir dairede müstahdem ise, bu dairenin alelusul muvafakatini gösteren vesika «Talebe müteallik istida ve merbutu vesikaların o daire vasıtasile Maliye Vekâletine gönderilmesi halinde ayrıca muvafakatnameye lüzumu yoktur.»

NOT: İstidanamede bu vesaikin gönderildiği ve listesi yazılacaktır.

10 — Aşağıda yazılı şekilde taahhütname «Bu taahhütnamedeki müteselsil kefilin resmi dairelerde veyahut ticari, mali veya sınai müesseselerde memur ve müstahdem olması şarttır.»

«V»

Taahhütname şekli

Maliye Vekâletince toprak tevzi talimatnamesinin tatbiki için teşkil edilecek toprak tevzi komisyonlarında bir vazifeye tayinim halinde bu vazifeyi kabul edeceğimi ve en az 45 gün evvelinden haber vermeden bu vazifeden istifa veya bu vazifeyi terk veyahud hizmetimden istifade edilmediği veya istihdamımın devamının caiz olmadığı idarece takarrür ettirilerek vazifeme nihayet verildiği takdirde. komisyon mesaisinin bu yüzden sekteye uğraması sebebile hasıl olması mümkün ve muhtemel zararlara karşı maktuan ve cezai şart olarak beş yüz lira tazminat vermeği ve bunun için hakkımda dava ikamesine ve ilâm istihsaline lüzum olmadan bu taahhütnamenin icraya vaz'ı veyahud hazineden alacağım varsa bu alacaktan defaten takas ve mahsubu ve yine bu taahhütnameden mütevellit her hangi bir ihtilâf için dava ikamesine lüzum hasıl olursa bu davanın Ankara mahkemelerince rüyetini; kabul ve teahhüt ediyorum.

Adres:

Nüfus hüviyet varakasındaki hüviyeti:

. . . . . nin cezai şart olarak teahhüt ettiği beş yüz liraya kadar aynı şartlarla müteselsil kefil olarak kefalet ederim.

Kefilin meslek ve adresi:

Nüfus hüviyet varakasındaki hüviyeti,

«NOT: Bu teahhüt ve kefaletname noterce resen tanzim olunacatır.» (1531) (2070)

Umumî Meclis âzasına

Vali ve Belediye Reisliğinden:

İstanbul Umumi Meclisi üçüncü intihap devresinin, üçüncü yılı Nisan ictimaının ilk in'ikadını 1/4/941 tarihine ratlayan salı günü saat 14 de akdedeceğinden muhterem âzanın o gün muayyen saatte Umumi Meclis salonunun teşrifleri rica olunur.

RUZNAME:

1 — Kimsesiz çocukları kurtarma yurdu doktorunun vazifelerini gösteren talimatnamenin tetkik ve tasdiki hakkında teklif.

2 — Pansiyonlu ilk okullarda vilâyet hesabına okutulacak talebenin sureti kabulü hakkındaki talimatnamenin tetkik ve tasdikine dair teklif.

3 — Zabıtai Belediye talimatnamesinin müzakeresi. (2292)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli (1660) lira olan muhtelif eb'atta 1400 adet galvanize su kovası (7/4/1941) pazartesi günü saat (10,45) onu kırk beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (124) lira (50) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (2227)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 — Mevcud şartname ve eb'ad listesi mucibince «509» M3 sandıklık kereste pazarlığa konmuştur.

2 — Pazarlık 31/3/941 pazartesi günü saat 16 da Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Eb'ad listesi ve şartname sözü geçen şubeden ve Ankara baş müdürlüğünden parasız alınabilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte teklif edecekleri fiyat ve mikdar üzerinden % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (2133)

Başvekâlet Matbuat Umum Müdürlüğü şu şartlar dairesinde bir "Yürüyüş Marşı„ müsabakası açmıştır

1 — Bu müsabakaya iştirak edecek bestekârlar Türk olacaklardır..

2 — Marşların bestelenmsinde şartlar şunlardır:

A — Marşlar küftesiz olacakdır.

B — Klâsik marş formuna, yani, ikinci kısmı trio olmak üzere iki kısımlık şekle uygun olacaktır. Entrodüksyon ve koda ihtiyarîdir.

Metronom 112 ilâ 116 - dır.

3 — Partisyon veya kondüktör piyano partisi ve bando âletlerinin her birine mahsus partiler mavi veya siyah mürekkeple ve temiz yazılmış olarak verilecektir.

4 — Partisyonda başka marşların çalınabileceği bandonun âletler kadrosu en az aşağıdaki cedvelde gösterilen sazlardan mürekkep olacaktır:

Re bemol küçük fülüt, Do büyük fülüt, iki obova, 1 Mi bemol klarnet, 2 birinci Si bemol klarnet, 2 ikinci Si bemol klarnet, 3 3 üncü Si bemol klarnet, 2 Fagot, 2 Mi bemol trompet. 2 Si bemol kornet, 2 Büğl, 4 Korno, 4 Trombon, 2 Si bemol Bariton, 2 Mi ve Si bemol kontrabaz, 2 batari. «Cem'an 34».

5 — Marşlar tamamile orijinal melodilerle yapılmış olacak ve her hangi bir marşın bu itibarla «kısmen dahl» benzeri olmayacaktır. Ancak muayyen bir melodi aynen alınmış olmamak şartile, yalnız üslup bakımından millî nağmelere uygunluk ve benzerlik bu kayıttan müstesnadır.

6 — Marşlar evvelce bestelenmiş, neşredilmiş ve işitilmiş olmayacaktır.

7 — Müsabıklar isim ve adreslerini eserlerinin üzerine sarih olarak yazmalıdırlar. Ancak, isteyenler isimlerini gizli tutabilirler. Bu takdirde, sarih adres yazılmak suretile müstear isim veya rümüz kullanılabilirler.

8 — Jüri, eserleri evvelâ partisyon veya piano, kondüktör, partisi üzerinde tetkik ile bir eleme yakpdıktan sonra, kalanları bando ile dinleyerek orkestrasyon bakımından da bir eleme daha yapacak; ve bu suretle en muvaffak olmuş marşları seçecektir. Bunlardan en eyi altı marşa 600 liralık telif hakkı, beheri için 100-er lira olarak seyyanen taksim edilecektir.

9— Altıncıdan sonra muvaffakıyetli görülen marşların da neşir ve tamimi temin edilecektir.

10 — Marşlar 15 Mayıs 1941 gününün akşamına kadar matbuat umum müdürlüğüne gönderilmiş bulunacaktır. (1658 - 2275)

POKER

Traş bıçaklarile Traş olmak bir zevktir

Traştan sonra cilde yanıklık vermez.
Yüzü yumuşatır.

Her yerde ısrarla Poker Traş bıçaklarını isteyiniz.

Zonguldak Belediyesinden

1 — Bir ay müddetle kapalı zarf usulile eksiltmeye konulan umumi sığınağa muayyen olan zamanda talipli çıkmadığından pazarlıkla ihalesi yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli «18.000» liradır.

3 — Muvakkat teminatı «1350» liradır.

4 — İhale 4 nisan cuma günü saat 16 da Belediye binasında daimî encümen tarafından yapılacaktır.

5 — Şartname keşif ve projesini görmek isteyenlerin Belediye fen şubesine müracaatları. (1826)

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 kuruş	2700 kuruş
6 Aylık	750 »	1450 »
3 Aylık	400 »	800 »
1 Aylık	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği: 3600 altı aylığı 1900. üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız: Başmuharrir: 20565
Yazı işleri: 20765 — İdare 20681
Müdür: 20497

Safer 26 — Kasım 138

S.	İm.	Gü.	Öğ.	İki.	Ak	Yat.
E.	9,49	11,30	5,54	9,23	12,00	1,32
Va.	5,14	6,16	13,20	16,49	19,27	20,58

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

Lokman Hekim

(Dr. HAFIZ CEMAL)

Dahiliye mütehassısı

Divanyolu 104

Muayene saatleri Pazar hariç her gü. 2,5 — 5 Tel: 22398

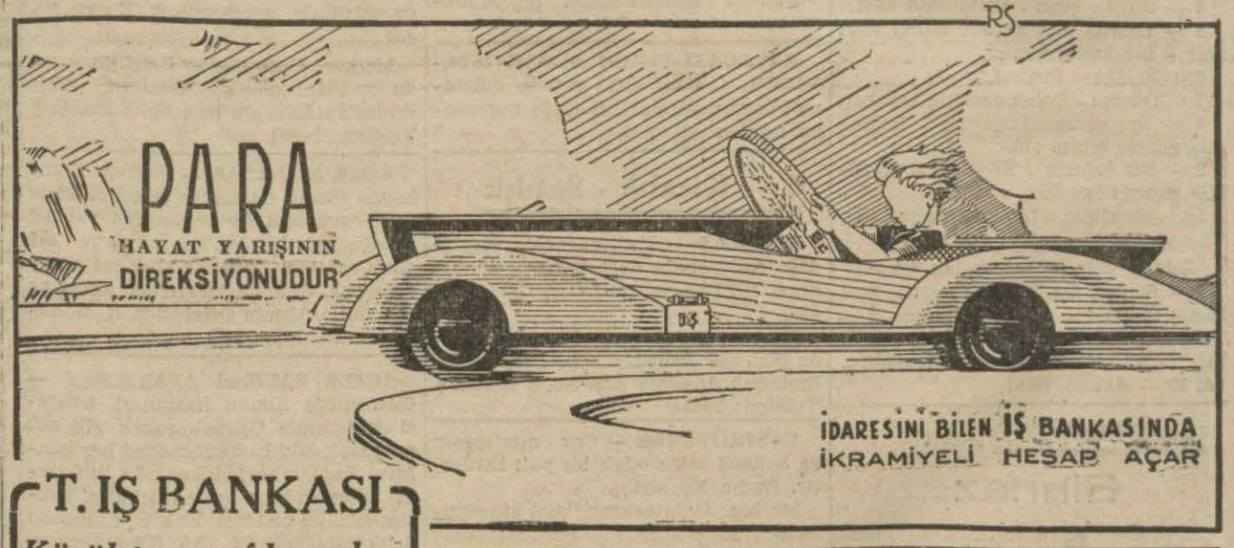

T. IŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları

1941 ikramiye plânı

KEŞİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 ikramiyeleri

1 adet	2000	Liralık	= 2000.—	Lira
3 „	1000	„	= 3000.—	„
2 „	750	„	= 1500.—	„
4 „	500	„	= 2000.—	„
8 „	250	„	= 2000.—	„
35 „	100	„	= 3500.—	„
80 „	50	„	= 4000.—	„
300 „	20	„	= 6000.—	„

Maliye Vekâletinden:

Dantelsiz bir kuruşlukların tedavülden kaldırılması hakkında ilân

Dantelsiz bir kuruşlukların yerine Dantelli bir kuruşluklar darp ve piyasaya kâfi miktarda çıkarılmış olduğundan dantelsiz bir kuruşlukların 31/Mart/941 tarihinden sonra tedavülden kaldırılması kararlaştırılmıştır.

Dantelsiz bir kuruşluklar 1 nisan 941 tarihinden itibaren artık tedavül etmiyecek ve bu tarihten itibaren ancak bir sene müddetle yalnız mal sandıklarile Cumhuriyet Merkez bankası şubelerince ve Cumhuriyet merkez bankası şubesi bulunmayan yerlerde Ziraat bankası şubelerince kabul edilebilecektir.

Elinde dantelsiz bir kuruşluk bulunanların bunları mal sandıklarile Cümhuriyet merkez ve Ziraat bankaları şubelerine tebdil ettirmeleri ilân olunur. (9035 - 12523)